

SVENSKA ÄLGHUNDKLUBBEN (SÄK)

Regler för jaktprov med älghundar

Fastställda av SKK att gälla 2022-07-01 - 2026-06-30

Utgåva 1:1

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SKK ALLMÄNNA REGLER FÖR UTSTÄLLNINGAR, PROV, TÄVLINGAR OCH BESKRIVNINGAR

Inledning	7
1. Vaccinationer.....	8
2. ID-märkning.....	8
3. Ansvar gällande förvaring av hund	8
4. Force majeure	9
5. Oacceptabelt beteende.....	9
6. Hinder för deltagande i utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar	9
Mentalitet	9
Ohälsa	9
Smittsam sjukdom	9
Dräktig tik och valptik	10
Valpar	10
Öronkuperade hundar	10
Svanskuperade/amputerade hundar och hundar som inte fötts med naturligt hellång svans	10
7. Doping och andra otillbörliga förhållanden	11
Kastrerad hanhund/tik	11

SÄKs REGLER FÖR JAKTPROV MED ÄLGHUNDAR

INLEDANDE GEMENSAMMA REGLER FÖR SAMTLIGA TRE REGELSYSTEM.....	12
1. ÄNDAMÅL	12
2. GODKÄNNANDE	12
3. ORGANISATION	12
4. GENOMFÖRANDE.....	12
5. FULLMÄKTIGE.....	13
6. KOLLEGIUM	13
7. PROTEST	14
8. RÄTT ATT DELTA ELLER HINDER FÖR DELAGANDE	15
8.1. Rätt att delta	15
8.2. Olämpligt beteende mot provdjuret/en	15
8.3. Registreringskrav	15
9. REGLER FÖR HUNDÄGARE/FÖRARE	15
10. REGLER FÖR DOMARE	16

A. JAKTPROVSREGLER FÖR LÖSHUND ÄLG 18

1. INLEDANDE FÖRUTSÄTTNINGAR	18
1.1. Allmänt	18
1.2. Beaktande av svåra provförhållanden	18
1.3. Starkt kuperad terräng	18
1.4. Tekniska hjälpmedel	18
1.4.1. PBP och skallindikator	18
1.4.2. Hörsel förstärkare/kikare	19
1.4.3. Motorfordon	19
2. PROVTIDENS LÄNGD OCH VAD SOM INGÅR	19
2.1. Söktid	19
2.2. Arbetstid	20
2.3. Älgarbete efter mörkrets inbrott	21
2.4. Uppkoppling/försök till uppkoppling efter arbetstid (annan provtid)	21
2.5. Avbrott/avslut av provet	21
2.5.1. Provet kan avbrytas före provtidens slut om	21
2.5.2. Prov kan avslutas av domaren i följande fall	22
2.5.3. Avslut av prov före arbets-/provtidens slut	22
2.5.3.1 Hund får kallas in och kopplas	22
2.5.3.2 Provet kan också avslutas före arbets-/provtids slut.....	22
2.6. Allvarlig störning	22
2.7. Naturligt hinder.....	22
2.8. Byte av provområde.....	23
2.9. Nytt prov	23
3. BEDÖMNINGSSKALA OCH MOMENTEN MED DERAS RESPEKTIVE KOEFFICIENTER	23
3.1. Bedömningsskala	23
3.2. Bedömningsmoment och deras respektive koefficienter	24
4. BEDÖMNINGSMOMENT MED BEDÖMNINGSFÖRESKRIFTER.....	24
4.1. Sök	24
4.2. Förmåga att finna älg	28
4.3. Förmåga att ställa älg i upptaget	30
4.4. Ståndskallets kvalitet	32
4.5. Vilja att förfölja flyende älg	34
4.6. Förmåga att ställa flyende älg	36
4.7. Skalltid	37
4.8. Skallets hörbarhet	38
4.9. Skallets täthet och täckning	39
4.10. Samarbete och lydnad	40
5. PRISVALÖRER	43

6. DEFINITIONER/TILLÄMPNINGAR AV JAKTPROVSREGLER LÖSHUND ÄLG	44
6.1. Användande av bil	44
6.2. Arbetstid (älgarbetstid)	44
6.3. Avstånd	44
6.4. Avstånd från provgrupp under sök	44
6.5. Avstånd upptagsplats	44
6.6. Brytning	44
6.7. Brytning – upprepande brytningar hur agera	45
6.8. Fast ståndskall	45
6.9. Gångstånd	45
6.10. Inkallning	46
6.11. Kontaktbesök	46
6.12. Omställning	46
6.13. Sammanhängande fast ståndskall	47
6.14. Sammanlagt fast ståndskall	47
6.15. Sammanlagt förföljande	47
6.16. Skalltid	47
6.17. Sträcka	48
6.18. Stötning	48
6.19. Sök	49
6.20. Söktur.....	49
6.21. Starkt avvikande söktur.....	49
6.22. Upprepande brytningar	49
6.23. Upptag	49
6.24. Upptagsplats	50
6.25. Upptagssträcka.....	50
6.26. Återgång, återgångssträcka.....	50
6.27. Älgkontakt	50
6.28. Älg i betesrörelse	51

B. JAKTPROVSREGLER FÖR LEDHUND 52

GENOMFÖRANDE AV PROVET

Generellt	52
Genomförande	52
Provtid	52
Bedömning	53
Skällande/skall	53
Gnällande/pipning	53
Rovdjur	53
Bedömningsmoment/poäng	54
Poängsättning.....	54
Bedömningsmoment:	55
1. Uppträdande vid sök efter älg	55
2. Förmåga att finna älg	56
3. Uppträdande när den närmar sig älg	57
4. Uppträdande framför/när den ser älgen	58
5. Spårning	59
Prisvärder	59

C. REGLER FÖR SÄRSKILT ÄLGSPÅRPROV..... 60

BEDÖMNINGSGRUNDER FÖR SÄRSKILT ÄLGSPÅRPROV

1. Ändamål	60
2. Genomförande	60
3. Provtid	60
BEDÖMNINGSMOMENTEN	60
BEDÖMNINGSSKALA	60
Bedömningsmoment:	61
1. Linförighet	61
2. Spårningsförmåga	61
3. Arbetstempo	62
4. Självständighet	62
KRAV FÖR GODKÄNNANDE VID SÄRSKILT ÄLGSPÅRPROV	62
Egna anteckningar	63

Allmänna regler för utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar

Dessa regler är fastställda att gälla fr o m 2022-01-01 t o m 2026-12-31. Eventuella ändringar som påkallats av svensk lagstiftning eller FCI återfinns på SKKs webbplats (www.skk.se).

Nedanstående regler gäller för officiella (stambokförda) utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar samt i tillämpliga delar även vid inofficiella (icke stambokförda) arrangemang som anordnas inom SKK-organisationen.

Dessutom gäller i tillämpliga delar SKKs stadgar samt bestämmelser som utfärdats av myndighet.

Inledning och ansvar

Sammanförandet av hundar till utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar ställer krav på såväl arrangör som ägare/förare av hund för att kunna upprätthålla ett gott skydd mot smittsamma sjukdomar och skador på människor, den egna hunden och andra djur.

Hundens välfärd har alltid högsta prioritet på samtliga arrangemang inom SKK-organisationen.

Det är också viktigt att resultatet av bedömningen inte påverkas av otillbörliga förhållanden.

Det åligger deltagare och funktionär; **att** handla eller uppträda på sådant sätt att det inte skadar eller motverkar SKK eller dess medlemsorganisationer **att** på utställning, prov, tävling eller beskrivning inte agera på sådant sätt att det påverkar andra hundars chanser till rättvis bedömning och att inte heller uttala sig nedsättande om andra hundar, funktionärer eller deltagare.

Samtliga hundar ska ställas till förfogande för de undersökningar och de provtagningar som kan föranledas av kontroll av doping och andra otillbörliga förhållanden.

Hundägare eller dennes ombud står under pågående utställning, prov, tävling eller beskrivning under det ansvar som följer av lagen om tillsyn över hundar och katter.

Arrangerande klubb fritar sig och sina funktionärer från allt ansvar för skada eller förlust som kan uppstå för hundägare i samband med utställning, prov, tävling eller beskrivning. Detsamma gäller skada som förorsakats av hund under pågående utställning, prov, tävling eller beskrivning om skadan inte bevisligen varit en följd av uppenbart bristande arrangemang.

Aga av hund är förbjuden.

När veterinärintyg åberopas för en hund ska detta vara utfärdat på av SKK godkänd blankett (*se exempelvis F145 Sveriges Veterinärförbund eller motsvarande*). Uppgifter som ska finnas med för att intyget ska accepteras är: ras, namn, registreringsnummer, ID-nummer, beskrivning av skada, om den är förvärvad, vad ingreppet avser, åtgärd, anledning till åtgärd och om kroppsdel avlägsnats kommentera dess utseende. Intyg i original ska alltid tas med vid utställning.

Vidimerad kopia räknas som original. Arrangör äger rätt att kopiera veterinärintyg.

Person får inte anmäla, föra eller låta framföra hund på utställning, prov, tävling eller beskrivning, och inte heller på utställning delta med avels- eller uppfödargrupp, som:

- på grund av myndighetsbeslut inte får hantera eller inneha djur
- av SKKs Disciplinnämnd uteslutits ur SKK-organisationen
- av SKKs Disciplinnämnd, SKKs Centralstyrelse, nordisk kennelklubb

eller FCI avstängts från rätten att anmäla, föra eller låta framföra hund på utställning, prov, tävling eller beskrivning

- valt att utträda ur SKK-organisationen under pågående utredning i SKKs Disciplinnämnd.

Hundägare ansvarar för att hund vid utställning, prov, tävling eller beskrivning inte framförs av person som på grund av myndighetsbeslut inte får hantera eller inneha djur, alternativt är utesluten, avstängd eller har utträtt ur SKK-organisationen under pågående utredning i SKKs Disciplinnämnd.

Hund får inte delta, som under de senaste sex (6) månaderna före aktuellt utställnings-, prov-, tävlings- eller beskrivningstillfälle ägts av person som av SKKs Disciplinnämnd uteslutits eller ålagts förbud att anmäla, föra eller låta framföra hund vid utställning, prov, tävling eller beskrivning.

Person som av SKKs Centralstyrelse tilldelats tillträdesförbud i enlighet med SKKs stadga § 9 har inte rätt till tillträde på utställning, prov, tävling eller beskrivning eller annat klubbarrangemang.

Resultat tilldelade i officiell klass registreras hos SKK. Endast registrerad hund kan tilldelas championat.

1. Vaccinationer

Deltagande utländska hundar ska vara införda till Sverige i enlighet med Statens Jordbruksverks gällande införselbestämmelser för hund.

Deltagande hundar samt andra hundar som har tillåtelse att vistas på området ska vara vaccinerade mot valpsjuka enligt följande:

- Hund **under ett (1) års** ålder: vid **lägst tio (10) veckors** ålder.
- Hund **över ett (1) års** ålder: Hund ska vara vaccinerad vid **lägst tio (10) månaders** ålder och inte vara utförd för mer än fyra (4) år sedan.

- Förstagångsvaccination ska vara gjord minst fjorton (14) dagar före prov-, tävlings-, beskrivnings och/eller utställningsdagen.

Kontroll av att gällande införsel- och vaccinationsbestämmelser följts kan förekomma.

Vidare rekommenderar SKK att deltagande hundar dessutom är vaccinerade mot parvovirusinfektion och parainfluensa (kennelhosta).

2. ID-märkning

Hund ska vara ID-märkt för att få delta på utställning, prov, tävling eller beskrivning.

ID-märkningen kan ske genom tatuering eller genom implantat av microchip som uppfyller ISO-standard 11784 och 11785.

Vid utställning anordnad av SKKs centralstyrelse eller SKK/länsklubb är arrangören skyldig att tillhandahålla avläsare.

Kontroll av ID-märkning kan ske.

3. Ansvar gällande förvaring av hund

Deltagare vid utställning, prov, tävling eller beskrivning svarar för att hunden hålls på ett sådant sätt att den inte kan tillfoga sig själv eller andra skada. Förvaring i bil, bur, tält eller dylikt får under inga omständigheter ske under sådana förhållanden att hunden kan ta skada.

Om hundägare eller dennes ombud under utställning, prov, tävling, beskrivning eller klubborganiserad aktivitet förvarar hund i strid mot ovanstående **ska** denne, av tjänstgörande funktionär, på särskild blankett, rapporteras till SKK.

Exempel på funktionär är: domare, beskrivare, bestyrelse, kommissarie, tjänstgörande veterinär, prov- eller

tävlingsledare, ringsekreterare, instruktör, figurant vid prov m.fl.

Det åligger arrangören att se till att blanketten finns tillgänglig vid arrangemanget.

4. Force majeure

Arrangören är inte skyldig att återbetala anmälningsavgiften om arrangemanget blivit inställt på grund av force majeure.

SKK eller medlemsorganisation svarar inte för skador eller direkta eller indirekta kostnader som orsakats på grund av icke genomfört evenemang. Inte heller förtroendevald, tjänsteman eller funktionär inom SKK eller medlemsorganisation som fattat beslut om sådant evenemang, svarar för skador eller direkta eller indirekta kostnader.

5. Oacceptabelt beteende

Hund som under utställning, prov, tävling, beskrivning eller klubborganiserad aktivitet uppvisar ett oacceptabelt beteende genom att visa aggressivitet, göra utfall eller på annat sätt uppträda hotfullt mot människor och/eller andra hundar eller tamdjur, ska på särskild blankett rapporteras till SKK av tjänstgörande funktionär.

Tjänstgörande funktionär **har** en särskild rapporteringsskyldighet rörande oacceptabelt beteende enligt ovan. Denna gäller även om den tjänstgörande funktionären inte själv har bevittnat den aktuella händelsen. Det åligger arrangör att se till att blanketten finns tillgänglig vid alla arrangemang och klubborganiserade aktiviteter.

Exempel på funktionär är: domare, beskrivare, bestyrelse, kommissarie, tjänstgörande veterinär, prov- eller tävlingsledare, ringsekreterare, instruktör, figurant vid prov m.fl.

Rapporterad hund kan avvisas från området.

6. Hinder för deltagande i utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar

Mentalitet

Hund som vid tre (3) tillfällen tilldelats Disqualified eller 0 pris med hänvisning till mentaliteten, äger inte rätt att delta. Tjänstgörande domare har i samtliga, prov-, tävlings- och beskrivningsformer rätt att utdela Disqualified med hänvisning till mentaliteten om domaren bedömer att hunden utifrån aktuell prov-, tävling- eller beskrivningsforms förutsättningar uppvisar aggressivitet eller tydligt flyktbeteende, dvs då hund kastar sig paniskt iväg från domaren/funktionären och det inte finns någon möjlighet att närma sig hunden på naturlig väg.

Ohälsa

Hund som vid tre (3) tillfällen tilldelats Disqualified med hänvisning till anatomiska defekter som väsentligt påverkar hundens hälsa och sundhet äger inte rätt att delta.

Hund som vid ett (1) tillfälle tilldelats Disqualified med hänvisning till anatomiska defekter som väsentligt påverkar hundens hälsa och sundhet och som beror på uppenbara tecken på andningsproblem äger inte rätt att delta. Hundägaren har möjlighet att hos SKK begära omprövning av förbud att delta när Disqualified är tilldelat på grund av andningsproblem.

Smittsam sjukdom

Hund som har en smittsam sjukdom eller ohyra får inte delta. Hund får inte delta som under den senaste månaden har haft eller misstänkts ha haft valpsjuka, parvovirusinfektion eller kennelhosta eller som under den senaste månaden vistats tillsammans med hund som då var sjuk i någon av dessa sjukdomar.

Hund får inte delta tidigare än två (2) månader efter avslutad karantänvistelse.

Dräktig tik och valptik

Dräktig tik får inte delta i utställning, prov, tävling eller beskrivning 30 dagar före valpning, beräknat från 63 dagar efter första parningen, och får inte heller delta förrän 75 dagar efter valpning, oavsett resultatet av valpningen. Vid beräkning av dagar är dag ett (1) **första dagen efter** parning/valpning.

Vid mentalbeskrivning (BPH, MH) eller mentaltest (MT) får inte parad tik delta vid någon tidpunkt efter det att parning skett. Se vidare i respektive regelverk.

Valpar

Valpar under fyra (4) månaders ålder får inte delta på utställning, prov, tävling eller beskrivning och inte heller införas på området. Det är arrangörens ansvar att definiera vad som är området.

Öronkuperade hundar

Utställning

Får inte delta på utställning eller SBKs exteriörbeskrivning.

Prov, tävling och beskrivning

Hund född i land där öronkupering var tillåten när den företogs får delta på prov, tävling och beskrivning.

Hund född i land där öronkupering inte var tillåten när den företogs får inte delta på prov, tävling eller beskrivning.

Svanskuperade/amputerade hundar och hundar som inte fötts med naturligt hellång svans

I detta sammanhang likställs svansamputerade hundar med svanskuperade.

Utställning

Får inte delta på utställning eller SBKs exteriörbeskrivning. Detta gäller oavsett i vilket land hunden är född.

Från detta förbud att delta på utställning eller SBKs exteriörbeskrivning gäller följande tre (3) undantag:

- a) Hund född i Sverige och där svansamputering utförts i Sverige av veterinärmedicinska skäl för att avhjälpa en efter födelsen förvärvad skada och där intyg i enlighet med vad som anges i *inledning och ansvar* till allmänna regler kan uppvisas i original såväl vid arrangemanget som senare, **får delta** på utställning och SBKs exteriörbeskrivning.
- b) Hund av ras ur FCI grupp 7 (stående fågelhundar) född i land där svanskupering var tillåten när den företogs eller som har svansamputerats av veterinärmedicinska skäl, alternativt inte är född med naturligt hellång svans **får delta** på utställning.
- c) Hund av ras angiven nedan och som inte är född med naturligt hellång svans får delta på utställning och SBKs exteriörbeskrivning.
  - Grupp 1 australian shepherd, australian stumpy tail cattle dog, berger des pyrénées (båda varianterna), bouvier des ardennes, bouvier des flandres, gos d'atura catalá, hrvatski ovcar, miniature american shepherd, mudi, old english sheepdog, polski owczarek nizinny, schipperke, welsh corgi pembroke.
  - Grupp 2 dansk-svensk gårdshund, engelsk bulldogg, entlebucher sennenhund.
  - Grupp 3 jack russell terrier, rat terrier, terrier brasileiro, tenterfield terrier
  - Grupp 5 karelsk björnhund, västgötaspets
  - Grupp 6 smålandsstövare.
  - Grupp 7 se undantag gällande grupp 7 ovan.
  - Grupp 8 perro de agua español
  - Grupp 9 bostonterrier, fransk bulldogg, king charles spaniel.

träning och tävling med djur, *SJVFS saknr L17, 6 kap. 1-4 §§*.

Exteriörbedömning vid ett tillfälle

Hund som inte får delta på utställning på grund av svanskupering, kan efter särskild prövning av SKK, ges rätt att vid utställning bli exteriörbedömd vid ett (1) tillfälle samt få kvalitetspriset infört i stamboken.

Detta under förutsättning att den uppfyller något av följande alternativa krav:

- är född i land där svanskupering var tillåten när den företogs
- av veterinärmedicinska skäl har svansamputerats
- inte är född med naturligt hellång svans och inte är av ras som nämns i listan ovan.

Prov, tävling och beskrivning

Hund född i land där svanskupering var tillåten när den företogs eller som har svanskuperats av veterinärmedicinska skäl alternativt inte är född med naturligt hellång svans får delta på prov, tävling och beskrivning.

Hund född i land där svanskupering inte var tillåten då den företogs får inte delta på prov, tävling eller beskrivning.

7. Doping och andra otillbörliga förhållanden

Deltagande hund får inte vara skadad eller sjuk. Den får inte heller vara påverkad på otillbörligt sätt, det vill säga den får inte vara utsatt för åtgärd som otillbörligt kan påverka utseende, prestation, reaktion eller yttring av skada eller sjukdom.

Det åligger den som är ansvarig för hunden att vid behandling eller annan åtgärd förvissa sig om vad detta kan innebära i fråga om hundens rätt att delta vid utställning, prov, tävling eller beskrivning.

Doping av hund regleras av Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om

Detaljerade regler för vilka behandlingar och åtgärder som är otillåtna inom SKK-organisationen finns i *Nationellt dopingreglemente för hund*. Här finns också regler för dispensansökan från SKK-organisationens dopingreglemente.

Då utställningsbestyrelse/provledning/tävlingsledning bestämt att prov för utrönande av eventuell doping eller annan otillåten åtgärd ska tas, är den som är ansvarig för hunden skyldig att ställa aktuell hund till förfogande för provtagning och för de ytterligare undersökningar som kan föranledas därav. Manipulation av prov för dopinganalys är förbjuden.

Kastrerad hanhund/tik

Hanhund som kastrerats kirurgiskt, oavsett orsak, medges inte dispens att delta vid utställning och SBKs exteriörbeskrivning utan ska tilldelas Disqualified respektive ej godkänd.

Hanhund som kastrerats kirurgiskt medges generell dispens att delta vid prov, tävling eller beskrivning. Vid internationella prov och tävlingar kan särskilda krav på testikelstatus finnas – för upplysning om detta, *se det specifika regelverket*.

Hanhund som kastrerats genom medicinsk behandling medges inte dispens för deltagande vid utställning, SBKs exteriörbeskrivning, prov, tävling eller beskrivning.

Tik som kastrerats genom kontinuerlig medicinsk behandling eller kirurgisk behandling medges generell dispens för deltagande vid utställning, SBKs exteriörbeskrivning, prov, tävling och beskrivning. *Se vidare Nationellt dopingreglemente för hund*.

Regler för jaktprov med älghundar

A - Jaktprovsregler för löshund älg

B - Jaktprovsregler för ledhund

C - Regler för särskilt älgspårprov

Inledande gemensamma regler för samtliga tre regelsystem

1. ÄNDAMÅL

Provets ändamål är att under jägarmässiga former värdera hundarnas egenskaper som underlag för avelsarbetet, höja jaktkulturen och stimulera jaktdressyren.

2. GODKÄNNANDE

Svenska Kennelklubben SKK godkänner internationella jaktprov/tävlingar. Svenska Älghundklubben (SÄK) godkänner nationella mästerskapstävlingar samt landskamper. Respektive lokalklubb inom SÄK godkänner tävlingar inom sitt geografiska verksamhetsområde, t.ex. klubbmästerskaps-/klubbkampstävlingar samt provverksamhet för föreningens medlemmar.

Prov kan genomföras inom annan lokalklubbs verksamhetsområde i det fall hundägare/domare har jakträtt, eller jakträtts-/markinnehavares tillstånd, omfattande ett tillräckligt stort område för att provet ska kunna genomföras inom disponibelt område. I övriga fall förutsätts att överenskommelse träffas mellan berörda klubbar. Styrelserna för berörda lokalklubbar har att gemensamt utarbeta former för hur dialogen mellan klubbarna i dessa fall, praktiskt ska genomföras före provs genomförande.

3. ORGANISATION

Den arrangerande lokalklubben svarar för att provet genomförs i enlighet med fastställda regler. För detta ändamål utser lokalklubbens styrelse fullmäktig, provledare och domare.

Provledare tar emot provanmälningar och tilldelar domare och eventuella aspiranter/elever. Hundägare/-förare kan inte vägra att aspirant/elev deltar under provdagen.

Tjänstgörande domare ska vara auktoriserad av SÄK samt medlem i någon av SÄKs lokalklubbar. Domare som tilldelas uppdrag ska ha deltagit vid kollegiemöten under de senaste två åren. Om domare inte uppfyller detta krav ska provledaren, före tilldelning av domaruppdrag, säkerställa att domaren blir insatt i gällande regler.

4. GENOMFÖRANDE

Provverksamheten ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande och att människor eller annans egendom inte utsätts för fara.

Enligt gällande Jaktförordning är det tillåtet att "använda hund som förföljer älg", förutsatt jakträttshavarens medgivande, vid jaktträning/prov under tiden 21 augusti – 31 januari.

Utan lov är det inte tillåtet att skrämma eller mota vilt från någon annans jaktområde.

Löshundsprov älg får genomföras från 21 augusti.

Ledhundsprov och Älgspårprov får, efter dispens, genomföras från 1 augusti.

Samtliga i proven deltagande raser döms och bedöms på samma grunder enligt dessa regler.

- Löshunds- och ledhundsprov får inte genomföras på ö eller "avgränsat område" som är mindre än 1000 ha.
- Prov får inte genomföras i älghägn.
- SÄK redovisar, på sin hemsida, innan respektive jaktprovssäsong, vilka på marknaden befintliga hjälpmedel som inte får användas vid jaktprov.
- Det är inte tillåtet att stanna för att släppa hunden på älg som man ser från bil på väg ut i provområdet.
- Får man se älg ute i terrängen efter det provet har startat, dvs hunden redan är släppt, är det tillåtet att genomföra provet på den älgen. Hunden får dock inte släppas direkt på älg som provgruppen ser i terrängen och inte heller direkt på färska älgspår.
- Det är inte tillåtet att locka på älgen.
- Övre gräns för snödjup i provområdet sätts till hundens bukhöjd. (för älgspårprov gäller ca 10 cm).
- Nedre gräns för temperatur är – 15 grader.
- Provdjuret/djuren ska vara friska och i övrigt vid god vigör – domaren avgör. Prov kan inte genomföras på älg som är rörelsehämmad (sjuk/skadad) och därmed inte uppför sig som frisk älg (se nytt prov 2.9).

Provdag ska fastställas och föras in i Provdata senast dagen före avsedd provdag. Ändring av fastställd provdag kan ske vid t.ex. sjukdom eller extremt olämplig väderlek. Angående vädret avgör domaren i samråd med hundägaren. Domaren **informerar provledaren** om ändring sker av beslutad provdag.

ID-märkning ska kontrolleras innan provet påbörjas.

Hundföraren beslutar före provstart för löshundsprov om Positions Bestämmande Pejll (PBP) ska användas eller inte. Beslutet gäller för hela provet.

Det är viktigt att tekniska hjälpmedel anbringas på hunden på ett sådant sätt att det varken skadar hunden eller hindrar hundens normala rörelsemönster.

Tekniska hjälpmedel såsom idrottstejpp, sockor, spray, prestationshöjande medel (se nationellt dopingreglemente för hund, bl a avseende karenstider för vissa mediciner mm) får inte användas.

5. FULLMÄKTIGE

De personer som utses till fullmäktige ska ha ett synnerligen gott omdöme och ett gott anseende. De ska dessutom ha stor erfarenhet av jakt med älghund och minst fem års erfarenhet som jaktprovdomare för älghundar.

6. KOLLEGIUM

Kollegiet består av tjänstgörande fullmäktig, provledare, domare, aspiranter, elever och styrelseledamöter. Minst tre närvarande med domarutbildning krävs för att kollegiet ska vara beslutsfört.

Fullmäktig är ordförande vid kollegiet och ansvarar för att kallelse utfärdas. Beslutsform vid kollegiet är konsensus. Om enighet inte uppnås vid kollegiet bordläggs provet och fullmäktig vänder sig till lokalklubbens jaktprovansvarig för tolkning. Lokalklubbens jaktprovansvarig kan vända sig till SÄKs jaktprovskommitté för tolkning.

Samtliga genomförda prov, inte bara prisprov utan även 0-pris, KEB-pris, aspirant och elevprov ska behandlas på ordinarie kollegiemöten.

Det är tillåtet att genomföra kollegiesammanträden via datakonferens förutsatt att samtliga deltagare har möjlighet att se aktuellt prov, höra andras inlägg samt göra egna inlägg på samma sätt som om mötet hölls fysiskt i samma lokal. Telefonkonferens är också tillåtet men ska begränsas till möten då endast ett fåtal prov behandlas.

Domare som gått prov med egen hund ska inte närvara (ska gå ut ur lokalen) vid kollegiets behandling av dessa prov.

Fastställt pris ska meddelas hundägaren via Provdata efter kollegiets beslut.

7. PROTEST

Domslut kan ändras i följande fall:

- a. Om fel av teknisk art begåtts.
- b. Om hund inte haft rätt att delta enligt gällande regler.
- c. Protest kan inte ske om pejlfunktionen upphört och bedömningen är enbart grundad på hörselobservationer.
- d. Spårlogg från PBP kan inte utgöra underlag för protest.
- e. Deltagare kan inte heller protestera mot domarens värderingar och avgöranden som regelverket överlåter till domarens fria skön.

Vilka kan lämna protest mot kollegiets beslut?

1. Provdeltagare vars rätt berörs av det klandrade domslutet.
2. Fullmäktige eller den domare som bedömt hunden.
3. SÄK/SKK kan av annan anledning ta upp frågan om ändring av visst domslut.

Formaliakrav för inlämnande av protest

Protest mot domslut ska vara skriftlig. Den ska lämnas in senast fem (5) dagar efter delgivning av kollegiets beslut. Protest skickas till arrangerande klubbs styrelse och ska vara åtföljd av protestavgift motsvarande **dubbel** anmälningsavgift.

Om protest lämnas in av någon som inte är berättigad till detta eller om protesten inte är åtföljd av fastställd protestavgift, ska protesten omedelbart avvisas.

Beslutsgång vid behandling av protest

Arrangerande lokalklubbs styrelse avgör efter hörande av fullmäktige och berörd domare om protesten kan anses vara befogad. Beslut lämnas skriftligen till den som protesterat. Styrelsen ska notera delgivningsdatum för sitt beslut.

Godkänns protesten ändras hundens pris i resultatlistan/Provdata/SKK Hunddata. Protestavgiften återbetalas om protesten godkänns.

Om ett godkännande av protesten medför att hundens pris utgår ur resultatlistan (tekniskt fel som gör att provet inte ska registreras), omprövas hunden dvs tilldelas ett nytt prov-NP och protestavgift återbetalas.

Överklagande av styrelsens beslut

Den provdeltagare som berörs av arrangerande lokalklubbs beslut kan överklaga till SÄKs styrelse. Överklagandet ska ske skriftligen och ska ha inkommit till Svenska Älghundklubben senast två veckor efter delgivningsdagen av beslutet från arrangerande lokalklubbs styrelse.

Protest som avslagits av SÄKs styrelse kan inom 30 dagar skriftligen överklagas till SKKs Jakthundkommitté. Ändring i resultatlistan kan ske inom två år från provtillfället.

8. RÄTT ATT DELTA ELLER HINDER FÖR DELTAGANDE

8.1 Rätt att delta

Hund av ras som tillhör Svenska Älghundklubben och som tillhör medlem i någon av Svenska Älghundklubbens lokalklubbar, eller medlem i annan av FCI erkänd älghundklubb, äger rätt att delta under förutsättning att den:

- (a.) tilldelats lägst sufficient vid officiell klass av SKK godkänd utställning.
- (b.) uppnått tolv (12) månaders ålder för att starta på lös- eller ledhundsprov. Undantag för särskilt älgspårprov – där hund kan starta utan krav på utställningsmerit, dock tidigast från och med den dag hunden fyllt nio (9) månader.
- (c.) är frisk och icke folkilsken, säker för tamdjur
- (d.) anmälts till deltagande enligt arrangerande lokalklubbs utfärdade föreskrifter.
- (e.) är ID-märkt och dess ID-nummer registrerat (svenskägdd hund hos SKK se punkt 8.3)

8.2 Olämpligt beteende mot provdjuret/en

Hundar som under prov uppvisar ett olämpligt beteende t ex. genom att visa överdriven och ihållande aggressivitet, gör utfall eller på annat sätt uppträder hotfullt mot provdjuret/en (t ex att hunden under provet påträffas med att nafsas eller riva på älgen), ska avvisas från provet.

Domaren ska utesluta hunden från provet och domaren är skyldig att rapportera detta till provledningen. Provledningen rapporterar skriftligen vidare till SÄK.

8.3 Registreringskrav

Svenskägdd eller delägdd hund ska vid anmälningstidens utgång vara registrerad i SKK. Utlandsägdd hund ska vara registrerad i SKK eller erkänd utländsk kennelklubb.

För utlandsägdd hund ska kopia av registreringsbeviset medfölja tävlingsanmälan.

9. REGLER FÖR HUNDÄGARE/FÖRARE

Föraren ska rätta sig efter de direktiv som domaren ger. Föraren ansvarar för skada som hund kan åsamka, enligt gällande lag.

Föraren får på eget initiativ koppla sin hund endast om provet bryts av giltig orsak, exempelvis då fara för hundens liv uppstår (svag is, hårt trafikerad väg etc). Bryter hundföraren ändå provet tilldelas hunden 0-pris.

Föraren har rätt att under provet komma med rimliga önskemål, exempelvis i fråga om gångriktning och rörelsehastighet. Föraren får dock inte störa domarens arbete, exempelvis genom att ständigt föra fram önskemål och krav på hur provet ska genomföras. Ibland händer svårtolkade situationer under provets gång. Domaren bör då redovisa sin tolkning av vad som skett. Om hundföraren har avvikande mening ska den omgående redovisas till domaren som därefter tar beslut om tolkning alternativt beslutar att tid ska sättas av för ytterligare undersökning/verifiering av vad som hänt.

Vapen får medföras men inte användas under provtid. Om provgruppen under provtiden använder bil för att kunna hålla kontakt med hunden (för rättvis bedömning), är det inte tillåtet att skjuta provälgen efter provtidens slut.

Det är förbjudet att aga hund!

10. REGLER FÖR DOMARE

Att vara domare är ett förtroendeuppdrag. Domaren företräder SKK/SÄK och ska följa god domareetik och uppträda korrekt, ödmjukt och sakligt på ett sådant sätt att det ger förtroende för SKK och dess anslutna klubbar. Domaren ska respektera och följa SKKs policy för sociala medier och SKKs policy för jaktprovsverksamhet (se SKKs hemsida).

Det åligger domaren att följa de regler och föreskrifter som utfärdas för uppdragets fullgörande samt de anvisningar som lämnas av provledaren och/eller fullmäktige.

Domaren ska vara positiv och ha koncentration på provverksamheten under hela dagen. Uppträda som under jakt och vara lågmäld. Undvika mobiltelefoner och annan störande utrustning.

Domaren ska inte uttala sig nedsättande om andra hundar, funktionärer eller deltagare. Domare ska uppträda med absolut lojalitet med andra domare. Domare kan tolka hundars arbete på olika sätt, därför ska fungerande domares integritet alltid respekteras.

Detta särskilt viktigt om en hundförare ställer frågor om prov som annan domare dömt tidigare. Domare får aldrig uttala sig nedsättande om andra domares bedömning även om man är oenig med hur domaren ifråga beskrivs ha agerat. Vid sådana tillfällen kan däremot ett samtal i efterhand med berörd domare på "tu man hand" bidra till en positiv kompetens-/vidareutveckling. När domare går prov med egen hund ska "klocka och regelbok lämnas hemma" - njut av dagen istället.

Alla deltagare ska behandlas lika. Domare kan vägleda förare förutsatt att detta inte direkt påverkar hundens prestation. Om föraren är obekant med jaktprovsreglerna, ska domaren ge en kortfattad beskrivning av hur provet genomförs och vad man försöker pröva under provdagen dvs upplysa och undervisa om provreglerna.

Domaren leder provgruppen och ska vid bedömningen endast ta hänsyn till det han själv med säkerhet har iakttagit. **Hunden bedöms i provet enbart utgående från de fakta som domaren med säkerhet har konstaterat** under provets gång. Vägvisares och andra utomståendes iakttagelser kan tas i beaktande endast i de fall de stöder domarens egna iakttagelser. I de fall PBP (pejlutrustning) används under provet ska domaren ha ständig tillgång till pejlinformationen för att kunna döma hunden rättvist.

Ibland händer svårtolkade situationer under provets gång. Domaren bör då redovisa sin tolkning av vad som skett till hundföraren. Om denne redovisar avvikande mening ska domaren motivera sitt beslut om tolkning alternativt besluta att tid ska sättas av för ytterligare undersökning/verifiering för att försöka reda ut vad som hänt före det beslut tas. Önskemål som framförs av hundföraren må i möjligaste mån tillgodoses förutsatt att önskemålen inte strider mot jaktprovsreglerna eller i övrigt är oskäligen. Om föraren inte följer gällande regler eller givna direktiv, stör provgruppens arbete eller annars bryter mot god sed, ska domaren utesluta hunden ur provet och muntligen meddela provledaren om detta.

Efter att provet är avslutat ska domaren ge en översiktlig orientering till hundföraren om vad domaren uppfattat har hänt under dagen (skogskortet utgör underlag för sammanfattning av dagens händelser).

Efter att ha gett en sådan sammanfattning kan domaren svara på eventuella frågor som klargör domarens syn. Domaren ska dock inte gå in i detaljer och inte heller försöka göra någon bedömning av eventuell prisnivå. Vänta med det tills Du kommer hem och i lugn och ro och kan rapportera in dagens händelser i Provdata, då ser Du att alla fakta finns med.

Av domaren fört skogskort ska omedelbart inrapporteras i Provdatabas. Inrapporterat prov ska **ovillkorligen skickas för provläsning inom en vecka** efter provets genomförande. Skogskortet behålls av domaren åtminstone tills provet kollegiebehandlats och ev. överklagandetid gått ut.

Domaren ska snarast möjligt efter genomfört prov informera hundägaren om vilket pris, **inte poäng**, han/hon ämnar föreslå. Om domaren ser att resultatet ligger på marginalen mellan två olika prisnivåer ska domaren informera hundägaren om denna osäkerhet (inte poäng) och samtidigt **upplysa om att det är kollegiet som beslutar om slutlig poäng och prisvalör**.

Domaren får inte döma hundar som han/hon ägt eller är delägare i, hund från egen uppfödning eller efter egen täckhund.

Domaren får inte döma hund som han/hon jakttränat/jagat med som hundförare under de senaste 6 månaderna.

Domare får inte heller döma hund som tillhör någon i domarens hushåll/adress (barn och syskon anses vara familjemedlemmar även om de bor på annan adress) eller om domaren på annat sätt hamnar i en jävssituation (delikatessjäv).

A. JAKTPROVSREGLER FÖR LÖSHUND ÄLG

1. INLEDANDE FÖRUTSÄTTNINGAR

1.1 Allmänt

Bedömningsföreskrifterna gäller för normala provförhållanden och enbart utgående från de fakta som domaren med säkerhet konstaterat. Domaren ska under hela provtiden utvärdera hundens egenskaper och användbarhet som medhjälpare under jakt på älg i värdiga former

1.2 Beaktande av svåra provförhållanden

I de fall förhållandena är synnerligen svåra, exempelvis störtregn, storm, stor nyröjd föryngringsyta med tjockt lager röjningssly, tjockt snötäcke-tungt före, skrapigt före, extrem värme, ska domaren ta hänsyn till detta i sin bedömning.

Domaren ska, oberoende av förhållanden, redovisa de faktiska antal meter respektive tider som hunden presterat under provtiden. Domaren ska i sin domarberättelse motivera på vilket sätt hunden gjort sig förtjänt av högre poäng än vad som skulle ha gällt för prestationen vid normala förhållanden.

1.3 Starkt kuperad terräng

Är terrängen starkt kuperad eller av andra skäl svårtillgänglig för hunden ska domaren ta hänsyn till detta vid poängsättning av hundens tempo. Motiveras i domarens berättelse. Avstånd och sträckor noteras enligt GPS-uppgift.

1.4 Tekniska hjälpmedel

SÄK redovisar på sin hemsida, innan respektive jaktprovssäsong, vilka på marknaden befintliga hjälpmedel som inte får användas vid jaktprov.

1.4.1 PBP och skallindikator

Beslut om pejl eller inte tas av hundägaren före provets start och gäller hela provtiden.

I Sverige godkänd pejl ska normalt användas för att styrka bedömningen av hunden i moment som mäter sträckor, avstånd eller rörelsemönster. Det är hundägarens ansvar att tillhandahålla PBP. Domaren ska ha full tillgång till pejlinformationen dvs det är domaren som använder pejlen under hela provtiden. Domaren kan även montera egen pejlutrustning på hunden för att känna sig säkrare hur tekniken fungerar. Om pejlen helt slutar fungera under provet eller hunden under lång tid är utanför räckvidden ska bedömning ske enligt de tabeller som framgår i momenten.

Domare och hundförare ska dock tillsammans sträva efter att upprätthålla pejlkontakt under hela provdagen. Vid kortare tider utan pejlkontakt ska korrigerande uppskattning av pejluppgift uppskattas för t.ex. förföljandesträcka (skattad sträcka för rörelse mellan senast kända position och ny position då pejlkontakt återkom). Notering av sträckor och avstånd ska löpande göras i skogskortet och där noteras också tider och uppskattningar under tillfälligt pejlavbrott.

Regler för bedömning av skalltider på basis av pejlinformation framgår av mom 7. I det fall indikator/pejlmärkning visar att hunden har fast ståndskall men provgruppen inte kan höra hunden skälla, ska gruppen förflytta sig så att domaren fysiskt kan höra hunden. Förutsatt att pejlen visar att hunden är kvar på samma ställe/ståndplats då domaren hör hunden får skalltid räknas från första ståndskallsmärkning.

Gångstånd får dömas via pejlinformation/skallindikator förutsatt att det kan säkerställas genom uppringning och kontroll av att hund skäller även om domaren inte fysiskt kan höra hunden skälla. Provggruppen ska förflytta sig så att domaren, så snart det går, kan höra hunden fysiskt igen.

Skallräkning får inte bedömas via pejlinformation utan ska räknas manuellt.

Hundägaren har rätt att ha PBP-halsband på sin hund även om hunden inte ska bedömas med pejlens hjälp. Inga andra uppgifter får då användas än att ägaren har rätt bevaka att hunden inte hamnar i livsfara. Viktigt att respektera "älgarbete endast får avbrytas av hunden" och att hundens återgång till provgrupp efter att ha slutat förfölja älg ingår i tid för älgarbete.

1.4.2 Hörsel förstärkare/kikare

Domaren får använda hörsel förstärkare. Även kikare får användas för att enklare upptäcka vart älgen/älgarna står t ex. när det är tät vegetation. Älgkontakt tas vid fast ståndskall på ståndplatsen och på nära avstånd, alltså inte via kikare på långt avstånd.

1.4.3 Motorfordon

I undantagsfall kan motorfordon inbegripas i begreppet tekniska hjälpmedel, exempelvis för att snabbt koppla hunden om fara för hundens liv eller hälsa uppstår, eller om hunden orsakar skada eller avsevärda olägenheter för tredje man. Det kan också gälla för att fortsatt rättvis bedömning ska kunna ske när hunden, t.ex. på grund av terrängförhållande, inte kan höras. Bil får inte användas för att genskjuta eller hämta hund dvs som hjälpmedel för att hjälpa hunden till högre poäng. Observera att älgarbete endast får avbrytas av hunden på eget initiativ/beslut. Kom också ihåg att även självständig återgång ingår i poänggivande älgarbete. Domaren ska markera i provdata om motorfordon använts under provet och kommentera användningen i sin domarberättelse.

2. PROVTIDENS LÄNGD OCH VAD SOM INGÅR

Ett jaktprov består av söktid, arbetstid och tid för koppling av hunden efter arbets-/provtidens slut (annan provtid). Dessa tider utgör tillsammans provtiden. I vissa fall uppstår skillnad mellan arbetstid jämfört tillgänglig provtid (när hunden inte arbetar hela tiden under provet). Byte av provområde under provtid är tillåtet men det beror på anledning till traktbytet om tiden räknas in i tillgänglig prov-/arbetstid eller inte (se 2.8).

Provtid består av följande delar:

2.1 Söktid

Söktiden är normalt 240 min, men kan förlängas till 300 min. Söket provas till dess att hunden hittat älg. Om ingen älgkontakt erhållits inom fyra (4) timmar avslutas provet.

Söktiden kan vid särskilda fall förlängas ytterligare (max en (1) timme) om den återstående tiden av provdagen medger detta. Domaren avgör efter samråd med föraren om hunden ska ges förlängd söktid. Sådant särskilt fall uppstår exempelvis då hund med bra sök och tempo inte hittat älg och att domaren inte heller kan konstatera älgförekomst.

- a. Söktiden börjar från första släpp (se 6.19).
- b. Om hunden inte alls söker avslutas provet efter 60 minuter.

- c. Söket (inkl. lydnad under sök) testas om möjligt efter provtidens slut ifall domaren inte haft möjlighet att bedöma söket tillräckligt före upptag (upptag på första söktur). Detta förutsätter att hunden är tillbaka inom 60 minuter efter provtidens slut. Vid prov av sök efter provtidens slut räcker det med en söktur. Även inkallning under sök kan prövas.
- d. När prov startas under den senare delen av provsäsongen, när dagsljuset är kort, får inte längre söktid användas än att hunden efter upptag beräknas kunna arbeta med älg i fem (5) timmar. Älgarbetstid maximalt 60 minuter efter mörkrets avbrott och då begränsade moment – se 2.3. (innebär söktid som längst fram till fyra (4) timmar före mörkrets inbrott dvs den tidpunkt som domaren bedömer att det kommer att krävas extra belysning för att kunna fylla i skogskortet).

2.2 Arbetstid

Arbetstid kan maximalt vara 300 minuter och startar vid första upptag.

För att fastslå att det är älgarbete, ska domare:

- a. Höra upptag som med säkerhet är älgarbete.
- b. Eller se älg och att hunden har närkontakt.
- c. Eller konstatera fast ståndskallmarkering på PBP och senare höra hunden i fast ståndskall på samma plats som första ståndskallsmarkering.
- d. Eller konstatera upptag med pejlsens hjälp och upptaget kan säkerställas (älgarbetet fortgår när man får kontakt med hunden eller säker observation av färsk flyktspår av älg och den hund som bedöms eller annat tydligt bevis på att hunden hittat älg). Tysta upptag ska således säkerställas via spår eller på annat säkert sätt. Kan domaren inte med säkerhet fastställa att hunden förföljer älg fortsätter provet som söktid.

Älgarbetstiden består av:

Poänggivande arbetstid (PA)

- a. Hunden skäller fast ståndskall på älg
- b. Hunden skäller gångstånd
- c. Hunden tar kontakt under älgarbetet och återupptar älgarbetet omedelbart (upp till 2 min hos provgrupp)
- d. Hunden förföljer älg
- e. Hundens återgång till provgrupp efter avslutat förföljande

Icke poänggivande arbetstid (älgarbete avbryts – ”övrig provtid”) (IPA)

- a. Hunden tar kontakt under älgarbetet och stannar kvar hos provgruppen/bryter dvs återgår inte omedelbart till älg/ståndskall (kontaktbesök överstigande 2 minuter hos provgruppen).
- b. Tiden från det hunden kommer tillbaka till provgruppen efter förföljande av älg som inte vill stanna (dvs tiden hunden stannar kvar hos provgrupp innan den går ut på nytt sökarbete (punkt c)).
- c. Hundens sökarbete efter det den återkommit till provgruppen från att ha förföljt älg (”sök under övrig provtid”).
- d. Hunden överger älgarbete eller överger provgrupp under icke poänggivande arbetstid för att uppsöka gårdar, vägar, bilen eller liknande (PBP ska användas av domaren för att styrka bedömningen).

2.3 Älgarbete efter mörkrets inbrott.

- a. Arbets-/provtiden slutar senast 60 minuter efter mörkrets inbrott dock senast tre (3) timmar efter solens nedgång.
- b. Det är mörkt när skogskortet inte kan fyllas i utan extra belysning (domaren ska i skogskortet ange tidpunkt för mörkrets inbrott den aktuella provdagen).
- c. Det är endast förföljande "in i mörkret" och en (1) omställning, omställningens skalltid och inkallning från ståndskalet som kan ge underlag för poängsättning.
- d. Om hunden står i fast ståndskalet vid mörkrets inbrott så är det bara skalltid och inkallning som kan ge poäng.

2.4 Uppkoppling/försök till uppkoppling efter arbetstid (annan provtid)

Provet avslutas med koppling efter arbetstid/provtid. Den ska ske så snart hundföraren har möjlighet till inkallning och denna inkallning ingår i bedömning av lydnad i moment 10 e.

Hundens återgång efter att ha förföljt älg ingår i bedömning av samarbete i moment 10 f.

Detta måste ske inom 60 minuter efter arbets-/provtidens slut. Om hunden inte är tillbaka inom 60 minuter efter arbets-/provtidens slut räknas det som att hunden inte har återgång. Om hunden 60 minuter efter provtids slut fortfarande förföljer älg ska hunden snarast möjligt kopplas upp (hänsyn till gällande Jaktförordning).

2.5 Avbrott/avslut av provet

Efter att provet har startat och provgruppen har kommit ut i terrängen kan hunden inte kopplas utan domarens samtycke. Detta gäller både under söktid och älgarbets-tid. Om hundföraren ändå väljer att koppla hunden bryts provet. Hundens uppnådda prestationspoäng fram till provets avbrott noteras i provdata/skogskortet och provberättelse rapporteras in i provdata för kollegiebehandling. Anledning till det brutna provet ska noteras i domarens berättelse. Hund som inte fullföljer prov tilldelas 0-pris.

2.5.1 *Provet kan avbrytas före provtidens slut om hunden gör ett eller flera av följande fel (vid eventuellt traktbyte fortsätter arbets-/provtid utan avbrott):*

- a. Hunden söker inte. Domaren kan i samråd med hundägaren avsluta/bryta provet efter 60 minuter.
- b. Hunden tappar intresset för att skälla älg, dvs bryter ståndarbetet och kommer till provgruppen och återgår inte till älgståndet av eget initiativ. Domaren avgör om provet ska fortsätta genom traktbyte och sök under IPA "övrig provtid" (6.7).
- c. Hunden driver älg under skall eller följer färskt älgspår under skall. Domaren avgör.
- d. I de fall hunden under sök eller pågående älgarbete jagar annat vilt än älg och inte avbryter på kommando, eller den återvänder sedan den en gång förts bort. Domaren avgör. Ifall hunden kan kopplas och inte återvänder, fortsätter provet utan att någon åtgärd vidtas.
- e. Hunden jagar tamdjur. Domaren avgör.
- f. Om provhunden ansluter till annat älgstånd och inte kan kopplas.

2.5.2 Prov kan avslutas av domaren i följande fall:

- a. Om hunden skäller på älg som uppträder så att domaren finner det oetiskt att följa provet. Hunden tilldelas i sådant fall den poäng den uppnått fram till dess att domaren finner att provet ska avslutas på det aktuella provdjuret, alternativt kopplas och förs till annan plats för nytt släpp (sök under IPA "övrig provtid"). Tiden för sådan förflyttning räknas inte in i arbets-/provtiden.
- b. Om älg skadas under provtid.
Om hunden prövats i så många moment att domaren kunnat konstatera att hunden arbetar med frisk älg men att älgen skadas senare under provtiden, kopplas hunden. (om upptag på sjuk/skadad älg se 2.9 Nytt prov). Hunden tilldelas den poäng den uppnått fram till dess att domaren finner att provet ska avslutas, alternativt kopplas och förs till annan plats för nytt släpp (sök under IPA "övrig provtid"). Tiden för sådan förflyttning räknas inte in i arbets-/provtiden.

2.5.3 Avslut av prov före arbets-/provtidens slut:

- 2.5.3.1 Hund får kallas in och kopplas för att byta trakt och prova sök när alla övriga moment är färdigbedömda och 220 min skalltid är uppnådd (när sök inte provats tillräckligt, t ex upptag under första sökturen)
- 2.5.3.2 Provet kan också avslutas före arbets-/provtids slut (domaren avgör efter samråd med hundägaren)
  - a. när hunden är färdigprovad i alla moment och har uppnått 220 min skalltid.
  - b. när hunden är färdigprovad i alla moment utan att ha uppnått 220 min skalltid men ändå bedöms ha uppnått prismetring (t ex återstående arbets-/provtid för kort för att hunden realistiskt ska kunna förbättra resultatet).

2.6 Allvarlig störning (tid för ev. traktbyte räknas inte in i arbets-/provtid)

Om det under provet uppstår ett allvarligt störningsmoment och detta inte kan undanröjas, kan hunden kopplas och provet återupptas efter förflyttning till ett annat område. Hundens prestation, innan störningen, vägs samman med den prestation som följer då provet återupptas.

Följande är exempel på störande moment:

- a. Varg förekommer inom provområdet, genom synkontakt eller spår.
- b. Utomstående hund ansluter till provhundens arbete
- c. Pågående jakt i området stör hunden (inkl provälgen skjuts)
- d. Ett uppenbart faromoment för hunden eller allmänheten uppstår
- e. Hund går in på mark där jaktprov inte är tillåtet.

2.7 Naturligt hinder (tid för ev. traktbyte räknas inte in i arbets-/provtid)

Arbetstiden kan pausas om hunden under sitt älgarbete hindras av ett naturligt hinder. Naturligt hinder ska vara av den arten att det inte gör det möjligt, eller är farligt för hunden att fortsätta förfölja älg. Naturligt hinder kan vara tätt stängsel, å eller älv som är för strid eller för bred för att ta sig över (för både provgrupp och hund), eller sjö som hunden vänder för.

2.8 Byte av provområde

Domare kan besluta om byte av provområde (traktbyte) på grund av "avbrott av provet" (2.5.1 och 2.5.2), "allvarlig störning" (2.6) eller "naturligt hinder" (2.7). Byte av provområde får endast ske under söktid eller under söktid under IPA/"övrig provtid". Älgarbete får inte avbrytas av provgruppen utan endast av hunden. Tex får en hund som förföljer älg inte genskjutas och kopplas. Även återgång ingår i älgarbete och det är domarens ansvar att förvissa sig om att hunden har samarbete i form av återgång eller inte (mom 10).

Arbets-/provtiden pausas under tiden för traktbyte om traktbytet görs på grund av "avbrott av prov" enligt 2.5.2, "allvarlig störning" (2.6) eller "naturligt hinder" (2.7).

Arbets-/provtiden fortsätter utan uppehåll om anledningen till traktbyte är "avbrott av prov" punkt 2.5.1.

Traktbyte kan också ske vid konstaterad brist på älg inom provområdet (kan vara anledning till förlängd söktid). Traktbyte ska ske effektivt, raster får inte planeras in. Maximal tid för traktbyte är normalt 60 minuter.

2.9 Nytt prov

Anledning till nytt prov:

- Varg förekommer inom provområdet, genom synkontakt eller spår och förflyttning till annat provområde inte är möjligt för att ge hunden rättvis bedömning.
- Provet störs och störningen kan inte undanröjas.
- När domaren konstaterat att provälgen – någon av provälgarna är skadad/sjuk (i det fall återstående disponibel tid (fram till mörkrets inbrott) medger detta kan provet fortsätta som söktid dvs upptag på skadad/sjuk älg = inget upptag).
- Uppkoppling av utomstående under älgarbetet. Om uppkopplingen sker under sök, ska provet fortsätta om tiden medger detta.
- Hunden skadas under provet så allvarligt att den inte kan fullfölja provet. Domaren avgör (blödande tassar vid start i skarpt före är inte anledning till nytt prov).
- Om kollegiet finner att hunden av någon anledning inte kunnat bedömas rättvist av anledning som hunden eller föraren inte kan belastas för.

Älgtomma marker och avbrutet prov på grund av ljusförhållanden är inte anledning till nytt prov och hunden tilldelas prisvalören KEB.

3. BEDÖMNINGSSKALA OCH MOMENTEN MED DERAS RESPEKTIVE KOEFFICIENTER

3.1 Bedömningsskala

Vid bedömningen gäller följande poängfördelning:

Utmärkt prestation	9 – 10 poäng
Mycket bra prestation	7 – 8 poäng
Bra prestation	5 – 6 poäng
Godtagbar prestation	3 – 4 poäng
Dålig prestation	1 – 2 poäng
Ingen prestation	0 poäng
Momentet inte prövat/eller kan inte prövas	K

3.2 Bedömningsmoment och deras respektive koefficienter

1. Sök	(0-10) x 1,5
2. Förmåga att finna älg	(0-10) x 0,5
3. Förmåga att ställa älg i upptaget	(0-10) x 1,5
4. Ståndskallets kvalitet	(0-10) x 1,5
5. Vilja att förfölja flyende älg	(0-10) x 0,5
6. Förmåga att ställa flyende älg	(0-10) x 1,5
7. Skalltid	(0-10) x 1,0
8. Skallets hörbarhet	(0-10) x 0,5
9. Skallets täthet och täckning	(0-10) x 0,5
10. Samarbeta och lydnad	(0-10) x 1,0

4. BEDÖMNINGSMOMENT MED BEDÖMNINGSFÖRESKRIFTER

4.1 Sök (koeff 1,5)

Sök innebär att hunden är ute i terrängen och att det är sannolikt att den söker efter älg. Bedömningsreglerna förutsätter att hunden har ett självständigt sökarbete. Hunden ska därför släppas i ett område där det inte förekommer färsk spår av älg.

Släpp på färsk spår eller på älg inom synhåll är att hjälpa hunden och är inte tillåtet **(pkt 1.4)**.

Om hunden inte visar något sök avbryts provet efter 60 minuter.

Inkallning under sök (mom 10 a) kan prövas direkt vid släpp då hunden är i rörelseriktning från provgruppen.

Om upptag sker under den första sökturen ska sök prövas senare under dagen förutsatt att hunden är åter till provgrupp inom 60 minuter efter arbets-/provtids slut (dock ej i mörker). Det räcker med en söktur och även inkallning sök (mom 10 a) kan prövas. Vid bedömning av tempo ska hänsyn tas både till före och den tid som gått åt till älgarbete (2.2). Faktiskt presterade meter enligt GPS används vid bedömning. Söktur som bedöms efter arbets-/provtid påverkar hundens poäng i mom 1 och 2.

Beslut om ev. traktbyte tas då hund kommit tillbaka till provgrupp.

Bilansvändning för att ta kontakt med hunden under sök får endast ske vid följande tillfällen:

1. Om det föreligger fara för hunden liv, eller skada för tredje man. Sökarbetet från senaste kontakt med provgrupp fram till hämtning med bil inte tas med i bedömning av hundens sök.
2. Hunden konstateras ha övergett provgrupp dvs tidigast 90 minuter efter senaste kontakt.
3. Om domaren konstaterar att hunden jagar annat vilt än älg (tillåtet kalla in hunden för fortsatt sökarbete). Bilansvändning redovisas i domarens berättelse och kryssmarkering i ruta Provdatabeskrivning. Om hunden återvänder sedan den en gång förts bort se (2.5) om avbrytande av prov.

Ifall hundens prestation inte sammanfaller med någon av nedanstående händelsebeskrivningar ska domaren sätta den poäng som denne anser relevant för den uppkomna situationen. Tydlig motivering ska framgå i domarens berättelse.

Sök poängsätts enligt följande: Upptagssträcka och uttag gäller vid upptag första söktur och markeras med K. Vid upptag första söktur poängsätts hundens prestation enligt tabellen längst till höger.	poäng	Upptag första söktur (K) poäng
Sökmönstret är mycket effektivt, sökturer/upptagssträcka (6.20 och 6.25) på 2 km eller mer, tempot är utmärkt och största avstånd/uttag (6.4 och 6.25) till provgruppen är minst 800 m. Utan PBP: sökturernas längd i genomsnitt 15 - 30 min.	9 - 10	8
Sökmönstret är effektivt, sökturer/upptagssträcka på 1,5 km eller mera, tempot är mycket bra och största avstånd/uttag till provgruppen är minst 600 m. Utan PBP: sökturernas längd i genomsnitt 10 - 15 min.	7 - 8	7
Sökmönstret är inte lika effektivt, sökturer/upptagssträcka på 1 km eller mera, tempot är bra och största avstånd/uttag till provgruppen är minst 400 m. Utan PBP: sökturernas längd i genomsnitt 5 - 10 min.	5 - 6	6
Sökmönstret är mindre effektivt, sökturer/upptagssträcka på mindre än 1 km, tempot är godtagbart och största avstånd/uttag till provgruppen är minst 250 m. Utan PBP: sökturerna i genomsnitt 2 - 5 minuter.	3 - 4	5
Sökmönstret är ineffektivt, sökturer/upptagssträcka på mindre än 500 m, tempot är dåligt och största avstånd/ uttag till provgruppen är mindre än 250 m. Utan PBP: sökturernas längd i genomsnitt 0 – 3 minuter.	1 – 2	4
Har inget sök. Eller hunden släpps vid färsk spår, direkt på av provgrupp observerad, älg/synkontakt älg eller direkt i älgens vittring.	0	0
Poängavdrag vid alltför långa sökturer – tidsgräns gäller vid normalt före/terräng. Regeln gäller även vid bedömning med PBP.	Poängavdrag.	
TF 1: 15 % eller fler av sökturerna överstiger 30 minuter.	- 1	
TF 2: 25 % eller fler av sökturerna överstiger 30 minuter.	- 2	
TF 3: Hunden överger provgrupp.	- 3	

Följande ska läggas som grund för bedömningen av sökret:

1. Sökmönster (se nedan tumregel)
2. Tempo (se nedan tumregel)
3. Sökturernas längd/sträcka enligt pejluppgift (6.17)
4. Längsta avstånd (6.3) från provgrupp under sökturen (6.19) (beräknat från platsen där provgruppen senast hade kontakt med hunden).

Bedömningen sker utifrån hundens prestation i genomsnitt för samtliga kriterier under hela söktiden. Starkt/extremt avvikande söktur(er) (6.21) ska inte tas med i bedömningen.

Samma hänsyn/tyngd tas till alla fyra kriterier när poäng sätts. Provdatabehandling räknar ut genomsnittsvärdet för momentet.

Vid svår/brant terräng eller tungt före (1.2 och 1.3) ska domaren ta hänsyn till detta vid bedömning av tempo.

För att sätta poäng och inte K krävs minst en söktur (6.20).

Sökturen som leder till upptag redovisas för sig och ingår inte i bedömning av moment 1. Om upptaget sker på söktur nr 2 kan sökarbetet fram till upptag ändå ingå i bedömningssunderlaget om detta ger en bättre bild av hundens sökarbete (mönster, tempo, avstånd, sträcka, tid). Domaren ska motivera i sin berättelse hur beaktande av sökarbetet fram till upptag påverkat bedömningen.

Tumregel vid bedömning tempo (vid bedömning utan pejl sätts poäng enligt domarens fria skön – max 8 poäng)

(tabellen gäller goda förhållanden och normal terräng. Vid brant (mycket kuperad) terräng respektive tungt före eller andra hinder (typ nyröjd större föryngringsyta etc) (1.2 och 1.3) ska domaren ta hänsyn till detta. Motiveras i domarens berättelse.

Utmärkt	9 – 10 p
Lägst 8,0 km/tim i genomsnitt. Hunden arbetar aktivt och effektivt under hela söktiden.	
Mycket bra	7 – 8 p
Lägst 6,0 km/tim i genomsnitt. Hunden arbetar aktivt och effektivt under hela söktiden.	
Bra	5 – 6 p
Lägst 5,0 km/tim i genomsnitt. Hunden arbetar aktivt under större delen av söktiden men vissa perioder mattas sökandet tydligt.	
Godtagbart	3 – 4 p
Lägst 4,0 km/tim i genomsnitt sökeshastighet. Hunden arbetar inte aktivt under längre perioder av söktiden.	
Dåligt	1 – 2 p
Under 4 km/tim under söktiden. Hunden arbetar inte aktivt under besvärande långa perioder av söktiden.	
Hunden söker inte	0 p

Tumregel vid bedömning av sökmönster

(tabellen gäller goda förhållanden och normal terräng. En besvärlig terräng kan styra hundens sökarbete och sökmönster vilket domaren ska ta hänsyn till i sin bedömning).

Sökmönstret är mycket effektivt **9 – 10 p**

Hunden söker aktivt och täcker ny mark på ett systematiskt sätt under sina sökrundor. I huvudsak cirkel-/solfjäderformade sökturer, nyttjar terräng på ett effektivt sätt. Som mycket effektivt gäller också om hunden arbetar i spårsök som leder till snabbt upptag.

Sökmönstret är effektivt **7 – 8 p**

Hunden söker aktivt och täcker oftast ny mark under sina sökrundor. I huvudsak cirkel-/solfjäderformade sökturer. Nyttjar terräng i huvudsak på ett effektivt sätt. Som effektivt gäller också om hunden arbetar i spårsök fram till upptag relativt snabbt.

Sökmönstret är effektivt men tidvis i närhet av provgrupp **5 – 6 p**

Hunden täcker oftast ny mark under sina sökrundor. Blandat sökmönster cirkel-/solfjäderformat sök/korridorsök tidvis på redan avsökt mark. Hunden tidvis kvar i närhet av provgrupp (**Max 15% av söktid**). Hund som arbetar med spårsök men tar lite längre tid fram till upptag.

Sökmönstret är mindre effektivt, ofta i närhet av provgrupp **3 – 4 p**

Hunden söker ofta på redan avsökt mark under sina sökrundor, fastnar lätt kvar i område med gamla älgspår men kommer tillbaka till provgruppen. Blandat sökmönster cirkel-/solfjäder-/ korridorsök. Hunden stannar under söktiden genomgående kvar i närhet av provgrupp ett tag efter återkomst från söktur (**max 30 % av söktid**). Hund som arbetar med långt spårsök men fastnar i vissa områden och kommer tillbaka till provgruppen.

Sökmönstret ineffektivt, lång tid i närhet av provgrupp **1 – 2 p**

Oftast korridorsök/tillbaka till gruppen i egna bakspår. Upprepade sökturer på redan avsökt mark eller fastnar i gamla älgspår och kommer inte vidare utan styrning av provgruppen. Hunden stannar långa stunder (**mer än 30 % av söktid**) i närhet av provgrupp.

4.2 Förmåga att finna älg

(koeff 0,5)

Med förmåga att finna älg avses hundens förmåga att utnyttja sökturerna och sina sinnen effektivt för att finna älg. Typiskt för en hund med utmärkt förmåga att finna älg är att den hittar älgen snabbt och på långt avstånd, med hjälp av vindvittring. Effektiv spårning ska också anses som en utmärkt egenskap särskilt i svåra förhållanden. En självständig och effektiv förmåga att finna älgen snabbt, ska premieras. Förmåga att finna älg ska bedömas från det hunden släpps till dess den finner älg.

Upptag (6.23) är alla tillfällen då domaren med säkerhet har konstaterat upptag. Om domaren är osäker på om hunden jagat älg ("tyst upptag") eller inte när den kommer tillbaka till provgruppen, fortsätter provet som söktid. Sökturen kan i dessa fall ofta bli en starkt avvikande söktur (6.21).

Ifall hundens prestation inte sammanfaller med någon av nedanstående händelsebeskrivningar ska domaren sätta den poäng som denne anser relevant för den uppkomna situationen. Tydlig motivering ska framgå i domarens berättelse.

Förmåga att finna älg poängsätts enligt följande:	Poäng
<p>Utmärkt förmåga att finna älg.</p> <p>Hunden visar mycket hög effektivitet i sitt sökarbete och hittar älgen snabbt med hjälp av sina sinnen sedan den kommit in i området för älgens uppehållsplats eller hittar fram till uppehållsplatsen snabbt med hjälp av effektiv spårning.</p> <p>Avståndet (6.3) till upptagsplatsen är <u>minst 800 m</u>.</p> <p>Eller avståndet till upptagsplatsen är <u>minst 600 m</u>, med största uttag/avstånd under upptagslänk minst 800 m och löpsträcka till upptag minst 1200 m.</p> <p>Båda alternativen räknat från den plats hunden senast hade kontakt med provgruppen.</p>	9 – 10
<p>Mycket bra förmåga att finna älg.</p> <p>Hunden visar hög effektivitet i sitt <u>sökarbete</u> och hittar älgen relativt snabbt med hjälp av sina sinnen sedan hunden kommit in i området för älgens uppehållsplats eller hittar fram till uppehållsplatsen relativt snabbt med hjälp av spårning (utan mer omfattande omtag i spårningsarbetet).</p> <p>Avståndet till upptagsplatsen är <u>minst 600 m</u>.</p> <p>Eller avståndet till upptagsplatsen är <u>minst 400 m</u>, med största uttag/avstånd under upptagslänk minst 600 m och löpsträcka till upptag minst 1000 m.</p> <p>Båda alternativen räknat från den plats hunden senast hade kontakt med provgruppen.</p>	7 – 8
<p>Bra förmåga att finna älg.</p> <p>Hunden visar bra effektivitet i sitt <u>sökarbete</u> och hittar älgen efter en tids sökande antingen med hjälp av sina sinnen sedan hunden kommit in i området för älgens uppehållsplats eller hittat den med hjälp av spårning (ett begränsat antal omtag i spårningsarbetet tillåts).</p> <p>Avståndet till upptagsplatsen är <u>minst 300 m</u>.</p> <p>Avstånd räknat från den plats hunden senast hade kontakt med provgruppen.</p>	5 – 6

<p>Godtagbar förmåga att finna älg. Hunden visar godtagbar effektivitet i sitt sökarbete. Älgen hittas dock inte förrän efter en längre tids sökande fastän terrängen och förhållandena är goda för ett snabbt upptag med hjälp av sinnena (upprepade omtag i spårningsarbetet eller upprepade sökturer i runt upptagsplats före upptag). Eller avstånd till upptagsplats är mindre än 300 m.</p>	3 – 4
<p>Dålig förmåga att finna älg. Hunden visar lägre effektivitet i sitt sökarbete och älgen hittas inte förrän efter en längre tids sökande trots klara tecken på älgförekomst och att goda förhållanden råder. Eller hunden finner älgen genom provgruppens eller älgens rörelse genom terrängen.</p>	1 - 2
<p>Inget upptag trots älg i området. Eller älgen står inom synhåll för gruppen när hunden finner den.</p>	0
Inget upptag.	K

Moment 2 ska bedömas fristående men domaren ska i värderingen av hundens prestation ta hänsyn till kvaliteten i hundens sök dvs hur bra/effektivt hunden utnyttjat sina sökturer och sinnen för att faktiskt hitta älgen. När hunden har funnit ett spår eller en tydlig vittring har den i praktiken hittat älgen och då är det endast fråga om hur fort hunden är hos älgen.

Förmåga att finna älg bedöms genom tid i relation till avstånd och följande fakta ska beaktas:

1. Söktider och söksträckor (6.19-6.21)
2. Upptagssträcka (6.25) samt längsta avstånd fågelväg från provgrupp under sök (uttaget) (6.25) till upptag, från den plats där sista söktur påbörjades till platsen där älgen hittades
3. Det totala avståndet fågelväg för provgruppens rörelse under söktiden, från platsen för släpp till gruppens position vid upptag. Används i relation till använd söktid (skogskort ruta D). Måttet avser mäta hundens förmåga att ta för sig ny mark/effektivitet i sök.
4. Förhållandet på terräng, väderlek och vindförhållanden
5. Utan PBP används uppskattat avstånd fågelväg från gruppens senaste kontakt med hunden fram till upptagsplats som grund för poängsättning. Även här ska hundens prestation i moment 1 beaktas vid poängsättning.

Som **definition på snabbt** används tumregler enligt nedan räknat på löp-/upptagssträckan till upptag. Om domaren anser att det är förhållanden som avsevärt försvårar för hunden att snabbt finna älgen i relation till där hunden släpptes, ska detta tydligt motiveras i domarens berättelse.

I det fall förhållandena är sådana att hunden borde kunnat hitta älgen tidigare, speciellt om älgen står relativt nära provgruppen, så ska detta inverka på poängsättningen.

Om upptag sker på första sökturen, Vid upptag på utmärkt avstånd, minst 800 meter på eget initiativ och snabbt, kan hunden tilldelas 10 poäng. Detta gäller även vid upptag med avstånd på minst 600 meter med ett uttag/största avstånd från provgrupp under

sökarbetet fram till upptag på minst 800 meter samt upptagssträcka minst 1200 m, på eget initiativ och snabbt).

Tillämpliga fakta 1 - 4 enligt ovan ska beaktas/ värderas vid poängsättning. Domaren ska i sin provberättelse redovisa på vilket sätt hundens prestation motiverar föreslagen poäng.

Inte hörbart upptag, högst 8 poäng (kan vara högre poäng om man med säkerhet vet var upptaget skedde med hjälp av PBP).

Vid flera upptag sätts poäng efter upptaget med bästa prestationen i moment 2.

Upptag på återgång dvs upptag efter avslutat förföljande av älg gäller inte som bästa prestation i momentet.

Tumregel fart löpsträcka

Snabbt: 125 - 150 m/min (7,5 - 9 km/tim)

Relativt snabbt: 80 - 100 m/min (5 - 6 km/tim) gäller också vid pejlbedomning

Sökarbete/svåra förhållanden upp till dubbla tiden.

4.3 Förmåga att ställa älg i upptaget

(koeff 1,5)

Med förmåga att ställa älg i upptaget menas hundens förmåga att få älgen att bli kvar på upptagsplatsen (6.24) eller i dess omedelbara närhet.

Om upptaget sker på en öppen plats, öppet hygge eller en öppen myr, ska domaren inte reducera sin poänggivning om älgen väljer att uppsöka ett mer skyddande område/skogskant. En sådan förflyttning får inte vara mer än 500 m och ska ske direkt efter upptag, för att domaren ska kunna ge poäng som om älgen blev stående i upptagsområdet (skogskanten räknas som upptagsplats).

Skalltid på upptagsplats (6.16) är den tid domaren hör skall och bedöms enligt reglerna i moment 7. I moment 7 redovisas också reglerna för hur skalltid kan bedömas baserad på pejlinformation.

Kravet på 90 minuters fast ståndskall avser sammanlagd tid (6.14) (inte krav på sammanhängande). Uppehåll i skallgivning med upp till 2 minuter godtas, förutsatt att skallet börjar igen på samma plats. Hur längre uppehåll än 2 minuter i skallgivning (brytning) ska hanteras beror på hundens agerande, se (6.6 och 6.7). Om älgen flyr före 90 minuters skalltid och hunden förföljer för att sedan återkomma till samma plats och fortsätta skälla se skalltid upptagsplats (6.16).

Normalt ska hunden skälla 90 minuter fast ståndskall innan domaren tar älgkontakt och ev. inkallning med följande stöt. Första stötning (6.18) får dock ske flexibelt med hänsyn till tillgänglig provtid. Detta för att ge önskad tid för att pröva moment 4 respektive moment 6. Domaren redovisar alternativ (både risker och möjligheter) för hundägare/förare som därefter tar beslut om när första stötning ska ske.

Ifall hundens prestation inte sammanfaller med någon av nedanstående händelsebeskrivningar ska domaren sätta den poäng som denne anser relevant för den uppkomna situationen. Tydlig motivering ska framgå i domarens berättelse.

Förmåga att ställa älg i upptaget poängsätts enligt följande:	Poäng
Fast ståndskall (6.8) på <u>upptagsplatsen</u> (6.24) i minst 90 min.	10
Fast ståndskall på <u>upptagsplatsen</u> i minst 60 min. Eller 90 min <u>sammanhängande</u> fast ståndskall på älg i sakta betesrörelse (6.28) upp till 500 m. Eller fast ståndskall i minst 90 min vid en förflyttning upp till 300 m.	9
Fast ståndskall på <u>upptagsplatsen</u> i minst 45 min. Eller 60 min <u>sammanhängande</u> fast ståndskall på älg i sakta betesrörelse upp till 500 m. Eller fast ståndskall i minst 60 min vid en förflyttning upp till 300 m.	8
Fast ståndskall på <u>upptagsplatsen</u> i minst 30 min. Eller 45 min <u>sammanhängande</u> fast ståndskall på älg i sakta betesrörelse upp till 500 m. Eller fast ståndskall i minst 60 min vid en förflyttning upp till 500 m.	7
Fast ståndskall på <u>upptagsplatsen</u> i minst 20 min. Eller 60 min <u>fast</u> ståndskall vid en förflyttning upp till 1000 m. Eller hunden hittas i fast stånd och upptagsplats går inte fastställa varken via spårtecken eller PBP och därefter minst 45 min fast ståndskall.	6
Fast ståndskall på <u>upptagsplatsen</u> i minst 10 min. Eller fast ståndskall i minst 30 min vid en förflyttning upp till 500 m.	5
<u>Fast</u> ståndskall i minst 30 min vid en förflyttning upp till 1000 m. Eller fast ståndskall i minst 60 min vid en förflyttning över 1000 m.	4
<u>Fast</u> ståndskall i minst 30 min vid en förflyttning över 1000 m.	3
Fast ståndskall på <u>upptagsplatsen</u> i 1 - 9 min. Eller fast ståndskall i minst 10 min vid en förflyttning över 200 m.	2
<u>Fast</u> ståndskall 1 - 9 min vid en förflyttning över 200 m.	1
Älgen förflyttar sig efter upptaget därefter inget skall.	0
Inget upptag.	K

Poängsättning vid flera upptag

Vid flera upptag under dagen poängsätts momentet som genomsnitt av samtliga upptag.

Sänkning av poäng ska inte göras för:

- i de fall då upptaget sker i närhet av provgruppens bil eller annan konstaterad tydlig extern störning och där älgen flyr före det tio minuters sammanhängande fast ståndskall har uppnåtts.
- Om hunden vid ett första upptag förvärvat utmärkt nivå (10 eller 9 poäng) i momentet men älgen flyr efter första stötning utan att ny omställning uppnås, kan provgruppen vid ett nytt upptag, som också blir ståndskall på upptagsplats, genomföra stötning efter 30 minuters fast ståndarbete. Detta för att kunna pröva moment 4 och 6 på andra upptaget inom tillgänglig arbets-/provtid.
- Om hunden vid nytt upptag skäller fast ståndskall på upptagsplats vid provtidens slut men skällt för kort tid för att domaren skulle kunnat pröva stöt och omställningsförmåga inom tillgänglig provtid.

Med kvalitet avses andelen fast ståndskall (6.8) av hela älgarbetet. Ju längre fast ståndskall, ju större möjlighet att lyckas under praktisk jakt, förutsatt att hunden skäller så bra att det går komma nära ståndplatsen dvs uppnå närkontakt med älgen. Med begreppet ståndskallsarbete (4 poäng och mindre) menas utöver fast ståndskall även den del av älgarbetet vi hör gångstånd (6.9)

Älgkontakt/skottillfälle ska sökas då hunden skäller fast ståndskall och i samband med stöt (6.18). Kriterier för älgkontakt se (6.27). Det räknas inte som älgkontakt om älgen självmant kommer förbi provgruppen i gångstånd eller förföljande. Älg som flyr av sig själv räknas inte som poänggivande stöt i detta moment, här krävs älgkontakt och stöt. Av provgruppen ofrivillig stöt (eller säkerställd extern stötning) räknas som poänggivande stöt.

Domaren i samråd med hundägaren/föraren avgör om inkallning (6.10) ska prövas vid älgkontakt och första stötning (domaren kan då pröva inkallning om hundägaren önskar detta). Inkallning prövas sedan vid varje omställning (efter två lyckade inkallningar görs inget fler inkallningsförsök).

Vid normala förhållanden ska domaren försöka ta älgkontakt efter 90 minuter sammanlagt fast ståndskall, för att sedan stöta älgen. Om första stötning sker efter 110 minuters fast ståndskall eller mer ska domaren i sin berättelse redogöra varför stöt inte kunnat ske tidigare. I de fall domaren måste planera provets framdrift med hänsyn till provtidens slut kan stötning genomföras före det 90 minuters fast ståndskallstid uppnåtts (för att på så sätt kunna pröva hunden i mom 4 och 6).

Första stöt görs försiktigt, ungefär som en misslyckad ansmygning. Älgen ska flytta sig minst 100 m för att godkännas som stöt och omställning (6.12). Därefter kommande stötningar ska vara hårdare så älgen går i snabbare flykt.

För högsta poäng i mom 6 krävs att hunden efter de tre (3) stötningarna uppnått två (2) omställningar med minst 30 minuter och en omställning med minst 10 minuter sammanhängande fast ståndskall. Det är inget krav på att stötningarna/omställningarna ska ske i viss ordning utan det får ske situationsanpassat. Domaren kan därför, efter samråd med hundägaren/föraren, genomföra stötning efter omställning med minst 10 minuters fast ståndskall.

Antalet älgkontakter kan tillgodoräknas med en älgkontakt per stötningstillfälle. Om det blir någon omställning med gångstånd före fast ståndskall kan domaren stöta flera gånger för att låta hunden försöka uppnå tre "rena" omställningar (kravet för 10 p. i mom 6). Om hunden uppnått tre rena omställningar (30/30/10) finns ingen anledning stöta mer, förutsatt att hunden uppnått kravet på förföljandesträcka, förutom för att pröva hundens förmåga till återgång.

Om hunden bryter (6.6) pågående skall och inte återupptar det fasta ståndskallet på eget initiativ utan stannar kvar hos provgruppen, kan provet fortsätta med att provgruppen följer hunden mot platsen för tidigare ståndskall för att se om hunden fortsätter skälla av egen vilja. Upprepade brytningar se (6.7)

Skalltid är den tid domaren hör skall och bedöms enligt reglerna i moment 7. I moment 7 redovisas också reglerna för hur skalltid kan bedömas baserad på pejlinformation.

I fall hundens prestation inte sammanfaller med någon av nedanstående händelsebeskrivningar ska domaren sätta den poäng som denne anser relevant för den uppkomna situationen. Tydlig motivering ska framgå i domarens berättelse.

Ståndskallets kvalitet poängsätts enligt följande:	Älgarbetstid	Tid fast ståndskall	Poäng
Domaren har minst tre älgkontakter (6.27), samt minst tre stötningar (6.18).	300	200	10
Domaren har minst tre älgkontakter, samt minst tre stötningar.	270	180	9
Domaren har minst två älgkontakter, samt minst två stötningar.	240	150	8
Domaren har minst två älgkontakter, samt minst två stötningar.	200	120	7
Domaren har minst en älgkontakt, samt minst en stötning.	120	90	6
Fast ståndskall i minst 90 min.	-	90	5
Fast ståndskall i minst 60 minuter eller minst 120 min. ståndskallsarbete (kan vara 120 min enbart gångstånd).	-	60 (120)	3 – 4
Fast ståndskall i minst 20 minuter eller minst 60 minuter ståndskallsarbete (kan vara enbart gångstånd).	-	20 (60)	1 – 2
Fast ståndskall i mindre än 20 minuter eller mindre än 60 min ståndskallsarbete (kan vara enbart gångstånd) Eller älgen flyr direkt vid upptag.	-	< 20 (<60)	0
Inget upptag.			K
Poängavdrag för tre kontaktbesök eller flera utan att provgruppen varit i närheten av ståndskallsplatsen			Avdrag poäng
om hunden utan uppmaning avbryter pågående ståndskall och <u>tar kontakt</u> med provgruppen tre gånger eller flera (gäller inte kontakter då provgruppen söker skottillfälle i närheten av ståndskallsplatsen dvs inom 200 m radie).			- 2

Antalet älgkontakter/stötningar räknas samman vid flera upptag.

Det är poänggivande stötningar enligt mom 6 som också är poänggivande i mom 4.

Maximalt en (1) älgkontakt per stötning av provgrupp eller extern stötning får tillgodoräknas.

Maximalt en (1) stöt per omställning får tillgodoräknas.

Vid flera upptag läggs antalet kontakter under dagen, då provgrupp är längre bort än **200** m från ståndplatsen, samman vid poängsättning.

4.5 Vilja att förfölja flyende älg

(koeff 0,5)

Med vilja att förfölja flyende älg avses att hunden upptar förföljande av flyende älg och eventuellt får förnyad kontakt med den eller att hunden självmant avbryter förföljandet. Med flyende älg avses: älg som provgruppen stöter, stötning av utomstående, älg som omedelbart flyr vid upptaget, flyr av sig själv under ståndsfall eller av annan störning under älgarbete.

Förföljande av flyende älg avser när älgens förflyttning sker i sken till dess hunden avbryter förföljandet eller får förnyat fast- eller gångstånd. Gångstånd är inte förföljande av flyende älg.

Förföljande bedöms enligt flykt-/förföljandesträcka (färdad sträcka) (6.17). Återgång (6.26) till provgruppen ingår inte i förföljandesträcka utan redovisas fristående som återgångssträcka (bedöms i mom 10).

Att hunden efter en kraftig stöt tar kontakt med provgruppen men genast och på eget initiativ upptar förföljandet ska inte inverka negativt på bedömningen. Om hunden inte upptar förföljandet på eget initiativ räknas det som att hunden bryter/inte förföljer (6.6). Domaren kan då besluta att provet fortsätter som sök under övrig provtid.

Förföljande och återgång är poänggivande arbetstid (PA) och får under arbetstid endast avbrytas av hunden själv. Hundens återgång ska prövas tillräckligt (observera kraven för poäng i moment 10 f).

Har hunden i sitt förföljande passerat livligt trafikerad väg, järnväg eller annan passage som medför fara för hundens liv, får provgruppen möta upp hunden vid faromomentet. Förutsatt att hunden visat återgång tillbaka till gruppen kan hunden tillgodoräkna sig detta som återgångssträcka. Det är också tillåtet att bevaka att hunden tar sig tillbaka över hindret och fortsätter sin återgång. Provgruppen återvänder då omgående tillbaka till utgångsplatsen.

Ifall hundens prestation inte sammanfaller med någon av nedanstående händelsebeskrivningar ska domaren sätta den poäng som denne anser relevant för den uppkomna situationen. Tydlig motivering ska framgå i domarens berättelse.

Sammanlagt förföljande = sammanlagda förföljandesträckor under ett enskilt upptag

Enskild förföljandesträcka med omställning = förföljandesträckan från stöt tills hunden ställer om älg till omställning (minst 10 min sammanhängande fast ståndsfall)

Vilja att förfölja flyende älg poängsätts enligt följande:	Poäng
Sammanlagt förföljande vid enskilt upptag (6.15) minst 4 km Eller en enskild förföljandesträcka med omställning på minst 2,5 km Utan PBP: sammanlagd tid förföljande/återgång tills hund tillbaka hos provgrupp minst 60 min.	10
Sammanlagt förföljande vid enskilt upptag minst 3,5 km. Eller en enskild förföljandesträcka med omställning på minst 2,0 km Utan PBP: sammanlagd tid förföljande/återgång tills hund tillbaka hos provgrupp minst 50 min.	9

Sammanlagt förföljande vid enskilt upptag minst 3 km. Eller en enskild förföljandesträcka med omställning på minst 1,5 km. Utan PBP: sammanlagd tid förföljande/återgång tills hund tillbaka hos provgrupp minst 40 min.	8
Sammanlagt förföljande vid enskilt upptag minst 2,5 km. Eller en enskild förföljandesträcka med omställning på minst 1,0 km. Utan PBP: sammanlagd tid förföljande/återgång tills hund tillbaka hos provgrupp minst 30 min.	7
Sammanlagt förföljande vid enskilt upptag minst 2 km. Utan PBP: sammanlagd tid förföljande/återgång tills hund tillbaka hos provgrupp minst 20 min.	6
Sammanlagt förföljande vid enskilt upptag minst 1,5 km. Utan PBP: sammanlagd tid förföljande/återgång tills hund tillbaka hos provgrupp minst 10 min.	5
Sammanlagt förföljande vid enskilt upptag minst 1 km. Utan PBP: sammanlagd tid förföljande/återgång tills hund tillbaka hos provgrupp minst 7 min.	4
Sammanlagt förföljande vid enskilt upptag minst 0,7 km. Utan PBP: sammanlagd tid förföljande/återgång tills hund tillbaka hos provgrupp minst 5 min.	3
Sammanlagt förföljande vid enskilt upptag minst 0,5 km. Utan PBP: sammanlagd tid förföljande/återgång tills hund tillbaka hos provgrupp minst 3 min.	2
Sammanlagt förföljande vid enskilt upptag minst 0,3 km. Utan PBP: sammanlagd tid förföljande/återgång tills hund tillbaka hos provgrupp minst 1 min.	1
Hunden förföljer inte flyende älg.	0
Kan inte bedömas/gångstånd till naturhinder eller enbart gångstånd.	K
Inget upptag.	K

Vid flera upptag ska momentet poängsättas efter bästa upptaget.

Vid flera upptag ska sammanlagd förföljandesträcka/färdad sträcka för det enskilda upptag som har längst förföljandesträcka noteras i Provdatabas.

I Provdatabas noteras också längsta enskilda förföljandesträcka från upptag/stötning utan att hunden når ny kontakt med älgen (skäller fast eller gångstånd). Domaren ska i sin provberättelse redovisa fakta om långt förföljande (över 10 km) där hunden inte får stopp på älg.

4.6 Förmåga att ställa flyende älg

(koeff 1,5)

Med hundens förmåga att ställa flyende älg menas hundens förmåga att ställa om flyende älg och skälla nytt sammanhängande fast ståndsfall/omställning. Med flyende älg menas älg som flyr efter stötning av provgruppen eller av annat folk i markerna, trafik eller liknande orsaker. Gångstånd är inte flyende älg.

Förflyttning måste vara minst 100 m och hunden måste skälla nytt sammanhängande fast ståndsfall/omställning i minst 10 min.

För att hundens förmåga att stanna och ställa om flyende älg skall prövas tillräckligt, ska gruppen stöta älgen upprepade gånger. Vid första försöket ska älgen stötas försiktigt och på tillräckligt avstånd (som en misslyckad ansmygning). Följande gånger älgen skräms iväg skall det göras kraftigare, i avsikt att få älgen i snabbare flykt (anpassas efter älgens reaktion i första stötningen). Domaren får acceptera om det blir gångstånd (dvs ingen flyende älg) vid första stötningen, bara förflyttningen är minst 100 m. Därefter kommande stötningar ska resultera i mätbar flyktsträcka dvs minst 100 m flyende älg.

Maximalt en (1) poänggivande omställning (6.12) per stötningstillfälle kan tillgodoräknas. Om hunden stoppar älgen men älgen flyr på nytt med nya stopp är det den längsta sammanhållna fasta ståndsfallstiden som tillgodoräknas som poänggivande omställning för den stötningen.

Ställande av flyende älg poängsätts enligt följande:	Poäng
Minst tre omställningar (6.12) efter stötning (6.18), med nytt sammanhängande (6.13) fast ståndsfall. Minst två av omställningarna ska vara minst 30 min (och en minst 10 min). Gångstånd mellan stöt och ny omställning med fast stånd är inte tillåtet vid de omställningar som används för poängsättning.	10
Minst tre omställningar efter stötning, med nytt sammanhängande fast ståndsfall. Minst två av omställningarna ska vara minst 30 min . (och en minst 10 min). Gångstånd mellan stöt och ny omställning och fast stånd är tillåtet (gäller även poängnivåerna 8 – 5 poäng).	9
Minst två omställningar efter stötning, med nytt sammanhängande fast ståndsfall. Båda omställningarna minst 30 min .	8
Minst två omställningar efter stötning, med nytt sammanhängande fast ståndsfall. Den ena omställningen minst 30 min . (och en minst 10 min).	7
Minst en omställning efter stötning med nytt sammanhängande fast ståndsfall i minst 30 min .	6
En omställning efter stötning med nytt sammanhängande fast ståndsfall som varar 10 - 29 minuter.	5
Ingen omställning efter stötning – sammanlagd fast ståndsfallstid minst 10 min (flera sammanhängande fasta ståndsfall men alla under 10 min) eller gångstånd i minst 10 min .	4
Efter stötning fast- eller gångstånd under 10 min .	3
Försök till omställning efter stötning kan konstateras.	2
Inget skall efter stötning Eller ingen stötning/inget ståndarbete - älgen flyr i upptaget.	1
Hunden förföljer inte älgen efter stötning.	0
Kan inte bedömas pga naturhinder, Eller inget upptag.	K

Antalet stötningar/omställningar räknas samman vid flera upptag.

Det ska finnas en stötning av provgrupp före varje poänggivande omställning. Längsta omställning mellan stötningarna gäller som poänggivande omställning.

Undantagsvis kan under provdagen godkännas **en** (1) poänggivande omställning även om stötning inte skett av provgruppen (älgen flyr av sig själv). Förutsättning för undantaget är att älgen flyr under pågående fast ståndsfall, och att hunden fram till flykten har skällt minst 30 minuter sammanhängande fast ståndsfall för att sedan ställa om älgen till en ny omställning (minst 10 minuter).

4.7 Skalltid

(koeff 1,0)

Skalltiden för fast- eller gångståndsskall med en minuts noggrannhet. Tid för gångstånd får maximalt räknas med samma minutantal som hunden skällt antal minuter i fast stånd.

I det fall indikator/pejlmärkning visar att hunden har fast ståndsfall men provgruppen inte kan höra hunden skälla, ska gruppen förflytta sig så att domaren fysiskt kan höra hunden. Förutsatt att pejlen visar att hunden är kvar på samma ställe/ståndplats då domaren hör hunden får skalltid räknas från första ståndsfallsmärkning.

Gångstånd får dömas via pejlinformation/skallindikator förutsatt att det kan säkerställas genom uppringning och kontroll av att hund skäller även om domaren inte fysiskt kan höra hunden skälla. Även i dessa fall ska provgruppen komma i läge så att skallen kan höras fysiskt.

Poängberäkningen görs enligt nedanstående tabell (obs krav på 30 minuters intervall från 8 till 9 och 10 poäng 190/220 minuter).

Skalltid i min	0	20	40	60	80	100	120	140	160	190	220
Poäng	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Inget upptag K.

Inga avdrag gör för pauser understigande två (2) minuter.

Vid flera upptag under dagen sammanräknas skalltiderna.

Om den sammanlagda skalltiden understiger 20 min. ges 0 poäng.

4.8 Skallets hörbarhet

(koeff 0,5)

Vid bedömning av skallets hörbarhet ska hänsyn tas till väder/vind, snö och terrängförhållanden.

Bedöms i första hand och i huvudsak vid fast stånd.

Endast fysisk bedömning (dvs ej bedömning via pejl eller telefonavlyssning).

Hörbarheten ska testas tillräckligt, dvs vid upprepade tillfällen och under hela provtiden.

Skallets hörbarhet poängsätts enligt följande:	Poäng
Utmärkt hörbarhet.	9 – 10
Mycket bra hörbarhet.	7 – 8
Bra hörbarhet.	5 – 6
Godtagbar hörbarhet.	3 – 4
Dålig hörbarhet.	1 – 2
Skalltiden understiger 20 minuter.	K
Inget upptag.	K

Det krävs minst 20 min skalltid för att prestation i momentet ska bedömas.

Det krävs att hunden skällt minst 90 minuter fast ståndskall för att kunna tilldelas utmärkt prestation (9 – 10 poäng) i mom 8.

4.9 Skallets täthet och täckning

(koeff 0,5)

Momentet ska pröva hundens skalltäthet och täckning dvs förmågan att skälla jämnt och utan uppehåll. Ju bättre skall desto enklare att kunna komma nära ståndskalet.

Bedöms endast vid fast stånd och endast fysisk bedömning (dvs inte via pejl eller telefonavlyssning). Räkning av antalet skall ska göras under hel minut och återkommande gånger under hela provtiden.

Med **skalltäthet** menas antalet skall per minut, **kontrolleras vid goda ståndskalet** (t ex inte när hunden tystnar korta stunder för att den blir jagad av älgen på ståndsplatsen)

Med **skallets täckning** menas att skallet är jämnt, fortlöpande och utan uppehåll

Skallets täthet och täckning poängsätts enligt följande:	Poäng
Skalltäthet över 70 skall/min skallet jämnt, utan uppehåll.	10
Skalltäthet 60 - 70 skall/min, skallet jämnt utan uppehåll.	9
Skalltäthet 60 - 70 skall/min, något periodiskt godtas.	7 – 8
Skalltäthet 50 - 60 skall/min, repris med korta uppehåll godtas.	5 – 6
Skalltäthet 40 - 50 skall/min, repris med störande uppehåll godtas.	3 – 4
Skalltäthet 20 - 40 skall/min, eller repris med långa uppehåll.	2
Skalltäthet under 20 skall/min.	1
Skalltiden understiger 20 minuter.	K
Inget upptag.	K

Det krävs minst 20 min skalltid för att prestation i momentet ska bedömas.

Det krävs att hunden skällt minst 90 minuter fast ståndskalet för att kunna tilldelas utmärkt prestation (9 – 10 poäng) i mom 9.

Medeltalet av räkningarna läggs som grund för poängsättningen.

Jämnhet och täckning i skallgivningen är lika viktig som skalltätheten och ska ges lika stor vikt vid bedömningen.

Jämnt utan uppehåll: hunden skäller hela tiden så provgruppen skulle kunna närma sig ståndet utan att stanna upp (förutom då älgen jagar hunden eller då hunden går mellan flera älgar).

Något periodiskt: hunden skäller relativt jämnt utan uppehåll stor del av tiden men tidvis uppehåll i skallgivningen. Om uppehållen är lätta eller svåra att förutse ska påverka bedömningen.

Repriser: hunden skäller ett antal (ofta snabba) skall för att sedan vara tyst och därefter ny likartad skallserie med ny tystnad. Uppehållen kan vara lätta eller svåra att förutse och ska påverka bedömningen. Uppehållens längd ska också påverka bedömningen.

Antalet skall per minut ska anges i Provdataben.

Momentet prövar

- dels hundens förmåga att på eget initiativ hålla kontakt med föraren (samarbete)
- dels hundens vilja att följa de uppmaningar och kommandon som föraren ger (lydnad).

Hundens egen vilja till kontaktsökande/samarbete bedöms vid tre olika situationer.

1. Under hundens sök dvs att den återkommer till provgruppen under sitt sökarbete/sökturer.
2. När provgruppen befinner sig i ståndplatsens närhet (inom 200 m från ståndskallet) Vid kontaktbesök på ståndplatsen ska domaren försöka bilda sig en uppfattning om hur hunden samarbetar/underlättar för att provgruppen ska kunna ta skottillfälle/älgkontakt (obs inget krav kopplingsbar)
3. Förmåga/vilja till återgång till provgruppen efter det hunden slutat förfölja flyende älg.

Observera att det är sträcklängden på återgången som är poänggrundande, alltså inte förföljandesträcken.

Om hunden under älgarbetstiden självmant bryter/tar kontakt med provgruppen under den tid gruppen inväntar skalltid dvs oftast på längre avstånd från ståndplatsen än 200 m, noteras dessa kontaktbesök. Tre (3) kontaktbesök medför poängsänkning. Regeln gäller både före och efter 90 minuters fast ståndskall men gäller inte då skottillfälle/älgkontakt aktivt söks och hunden är medveten om provgruppen eller återkommer efter att ha förföljt älg.

Under normala förhållandena ska första inkallning ske efter 90 minuters skalltid och före 150 minuter. Hundföraren bestämmer när inkallning ska ske.

Observera reglerna för hämtning med bil i moment 1 och kravet på hunden att visa förmåga till återgång. Återgång är poänggivande arbetstid och sådant arbete får inte avbrytas av andra än hunden. Domaren ska förvissa sig att hunden har samarbete i form av återgång, det är alltså inte tillåtet att hämta hunden, såvida det inte är fara för hundens liv eller tredje persons egendom.

Återgång mäts som den sträcka hunden tillryggalagt från avslutat förföljande fram till återkomst till provgrupp (oftast till den plats där sista stötning genomfördes av provgruppen).

Om hunden skäller fast ståndskall vid provtids slut gäller mom 10 e. för avslut av provet. Detta även om inkallningsförsök efter provtids slut resulterar i flyende älg. Stötning för att pröva hundens återgång enligt mom 10 f. kan inte ske efter provtidens slut. Obs också att stöt med prövning av återgång inte kan ske efter mörkrets inbrott (se 2.3). Se vidare i text efter tabellen om poängsättning och olika alternativ av avslut enligt 10 f.

Ifall hundens prestation inte sammanfaller med någon av nedanstående händelsebeskrivningar ska domaren sätta den poäng som denne anser relevant för den uppkomna situationen. Tydlig motivering ska framgå i domarens berättelse.

Samarbete och lydnad poängsätts enligt följande:	
Under sök	(0 – 2 poäng)
10 a. lydnad	
Hunden kan kallas in (6.10) .	1
Hunden kan inte kallas in och kopplas.	0
Upptag första söktur - inkallning inte provad vid släpp och inte heller tillbaka inom 60 minuter efter arbets-/provtids slut.	K (=0)
10 b. samarbete	
Hunden tar kontakt med provgruppen efter genomförd söktur/-er.	1
Ingen kontakt/för självständig/lämnar provgrupp över 90 min utan att söka älg)/måste hämtas med bil.	0
Upptag på första sökturen och skäller fast ståndskall vid arbets-/provtids slut (inte åter inom 60 minuter efter provtid).	K (=0)
Under älgarbete	(0 – 5 poäng)
10 c. lydnad på ståndplatsen	
Hunden kan kallas in från ståndskall och kommer genast (kopplingsbar), två gånger, varav den ena före 150 minuter, älgarbetet återupptas.	3
Hunden kan kallas in från ståndskall och kommer genast (kopplingsbar), en gång under arbetstiden, älgarbetet återupptas.	2
Vid inkallning kommer hunden efter någon tvekan (kopplingsbar) varefter älgarbetet återupptas.	1
Hunden kan inte kallas in.	0
Inget älgarbete/upptag.	K (=0)
10 d. samarbete på ståndplatsen (inom 200 m från älgens ståndplats)	
Hunden arbetar aktivt och underlättar därigenom skottillfälle/ lätt att identifiera älgens ståndplats. Ev kontaktbesök görs utan att tappa kontroll på älg.	2
Hunden arbetar inte aktivt för att underlätta att identifiera älgens ståndplats/arbetar lite långt från älg. Ev kontaktbesök görs utan att tappa kontroll på älg.	1
Hunden kommer till provgrupp men älg flyr under tiden för kontaktbesök.	0
Inget älgarbete/upptag.	K (=0)
Vid provtidens slut (två alternativa avslut - 10 e. resp 10 f.).	(0 – 3 poäng)
10 e. lydnad	
Tillämpas endast vid upptag där samtliga stötningar under hela provtiden resulterat i nya omställningar, dvs att återgång enligt delmom. 10 f inte har kunnat prövas.	
Hunden skäller ståndskall vid provtidens slut och kan kallas in.	3
Hunden kan kopplas från älgarbete dvs kan kallas in under förföljande av älg efter provtidens slut (inkallning då hund är i rörelse från provgruppen).	2

Hunden skäller ståndskall vid provtidens slut och kan inte kallas in.	1
Kan inte kopplas inom 60 min efter provtids slut, eller hunden måste hämtas.	0
10 f. samarbete (kan prövas inom 60 minuter efter provtids slut, dock inte efter mörkrets inbrott).	(0 – 3 poäng)
Tillämpas i de fall hunden inte skäller ståndskall vid provtids slut – se vidare text nedan under tabell	
Effektiv återgång till provgrupp omedelbart efter att den avbryter ett långt förföljande. Återgången till provgrupp är minst 2 kilometer tillryggalagd sträcka (längsta återgång vid flera upptag). Effektivt 100 m/min.	3
Effektiv återgång till provgrupp omedelbart efter att den avbryter ett långt förföljande. Återgången till provgrupp är under 2 kilometer tillryggalagd sträcka (längsta återgång vid flera upptag).	2
Återgång efter förföljande av älg men återgången är inte effektiv dvs tar lång tid eller blir kvar långa stunder på samma ställe. Eller hunden tar upp ny älg på väg tillbaka till provgrupp efter avslutat förföljande efter flyende älg.	1
Lämnar provgruppen/hämtas med bil/besöker bebyggelse/strövar planlöst i skogen efter avslutat förföljande på flyende älg.	0
Inget älgarbete/upptag. Eller hunden hinner inte tillbaka till provgrupp inom 60 minuter efter provtids slut.	K (=0)
10 g. Poängavdrag vid för många kontaktbesök (över 200 m från ståndplats) under provdagen	
Hunden tar tre (3) eller flera självständiga kontakter under provdagen då gruppen är längre än 200 m från ståndplatsen. Gäller inte kontakter då gruppen aktivt söker skottillfälle/älgkontakt och hunden är medveten om provgruppen eller återkommer efter att ha förföljt älg.	- 2 p

För att få tre (3) poäng i delmom. 10 c måste alla inkallningsförsök vara lyckade.

Vid flera återgångar under provdagen ges poäng i delmom. 10 f för bästa återgång under provdagen. Denna regel ger tre olika alternativa avslut av prov:

1. Hund som vid provtidens slut är "i förföljande eller "i återgång" och vars förmåga till återgång inte har prövats tidigare under provdagen prövas fullt ut enligt 10 f.
2. Hund som tidigare under provdagen redan redovisat förmåga till återgång men som vid provtidens slut är i "i förföljande" eller "i återgång" och inte hinner tillbaka inom 60 minuter efter provtids slut, tilldelas poäng motsvarande bästa återgång under dagen.
3. Om hund vid provtids slut är i "sök under övrig provtid/ IPA", dvs att hunden redan tidigare under provdagen redovisat förmåga till återgång, så avslutas provet vid provtids slut. Hunden tillgöroräknas poäng motsvarande bästa återgång under provdagen.

Om hunden bedöms ha goda möjligheter att efter avslutat förföljande söka sig tillbaka till ägaren, men ändå inte lyckas eller gör något godtagbart försök, ska den tilldelas 0 p i 10 f. Motiveras i provberättelsen. Samma gäller i de fall hunden lämnar provgruppen med att uppsöka gårdar, bilen eller liknande.

Om hunden hämtas med bil med hänsyn till fara för hundens liv eller skada för tredje person, tilldelas den förtjänstpoäng hunden förvärvat/(-ar) före eller efter hämtningen.

Om provgruppen med anledning av fara för hundens liv möter upp hunden då den efter förföljande är på väg tillbaka till "faroplatsen" (typ livligt trafikerad väg, järnväg etc.) tillgodoräknas hunden den återgångssträcka den presterat fram till "faroplatsen". Observera att detta skiljer sig från regeln då hundens älgarbete avbryts vid "faroplatsen", då hunden får tillgodoräkna sig den förtjänstpoäng den presterat före eller efter hämtningen.

Hund som skäller gångstånd fram till naturhinder, bryter där och återkommer till provgruppen tilldelas poäng för återgång enligt poängtabellens 10 f.

Hund som efter avslutat förföljande genar tillbaka till platsen för senaste kontakt med provgrupp, oftast platsen för senaste stötning, ska det betraktas som mycket effektiv återgång. Är hunden tillbaka inom den tidsfrist som motsvarar 100 m/minut räknat på förföljandesträcka efter senaste stötning/kontakt, tilldelas hunden motsvarande poäng.

5. PRISVALÖRER

Första pris	70 poäng och däröver samt minst 90 min. sammanlagd fast ståndsfallstid på samma älg eller grupp av älgar. Dessutom krävs minst en älgkontakt eller säkra spårtecken.
Andra pris	60 – 69,5 poäng samt minst 60 min. sammanlagd fast ståndsfallstid på samma älg eller grupp av älgar. Dessutom krävs säkra spårtecken.
Tredje pris	50 – 59,5 poäng samt minst 30 min. sammanlagd fast ståndsfallstid på samma älg eller grupp av älgar. Dessutom krävs säkra spårtecken.
0-pris	Prov som inte uppnår ovanstående poängkrav eller inte uppfyller kravet för sammanlagd ståndsfallstid på samma älg eller grupp av älgar.
NP, nytt prov	Prov enligt kriterier som framgår i avsnitt 2.9.
KEB	Älgtomma marker och avbrutet prov på grund av ljusförhållanden är inte anledning till nytt prov och hunden tilldelas prisvalören KEB.

6. DEFINITIONER/TILLÄMPNINGAR av jaktprovsregler löshund älg (kapitel som SÄKs styrelse bemyndigas justera vid behov under pågående regelperiod)

6.1 Användande av bil

Se avsnitt tekniska hjälpmedel (punkt 1.4.3 "motorfordon" och mom 1 sök). Om provgruppen använt bil under provtid för att kunna bedöma hunden rättvist ska detta klart framgå av domarens berättelse och markering av "kryssruta" i Provdataben.

6.2 Arbetstid (älgarbetstid)

Med älgarbetstid menas den tid då hunden självständigt arbetar med älg från det hunden hittat älg. Fast- och gångståndsskall, förföljande och återgång till provgrupp ingår i poänggivande arbetstid (PA). Om hunden gör avbrott i älgarbetet som är längre än två (2) minuter räknas detta som brytning (t ex kommer till provgruppen och stannar kvar innan den, på eget initiativ, återgår till älgarbete eller avbryter ståndsskall alternativt förföljande/ återgång för att uppsöka gårdar, tamdjur, eller på annat sätt tydligt avbrutit sitt älgarbete etc.). Den tiden ingår inte i "poänggivande arbetstid" (PA) utan redovisas som "icke poänggivande arbetstid" (IPA). Älgarbetstid kan pågå 60 minuter efter mörkrets inbrott men då endast ett fåtal moment som kan poängsättas. (se 2.3)

6.3 Avstånd

Med avstånd avses i provreglerna avståndet mätt med GPS som "fågelväg/luftlinje". Avstånd anges med noggrannhet per närmaste 50-metersintervall.

Vid bedömning utan GPS är avstånd ett av domaren uppskattat avstånd "fågelväg/luftlinje". OBS skilj på begreppen avstånd (fågelväg) respektive sträcka (färdad sträcka), sträcka mäts per 100 metersintervall.

6.4 Avstånd från provgrupp under sök

Största avstånd under sök (mom 1) är det längsta avståndet mellan provgrupp och hund, mätt fågelväg, som uppstår under respektive söktur (kom ihåg att lägga till ev. rörelse av provgrupp under sökturen). Vid upptag under första söktur mäts avståndet som längsta avstånd "uttag" under sökarbetet fram till upptaget.

6.5 Avstånd upptagsplats

Avståndet mätt fågelväg från den plats där provgruppen senast hade kontakt med hunden och till den plats hunden har upptag. Det är viktigt att domaren kommer ihåg att ta hänsyn till det avstånd gruppen förflyttat sig efter senaste kontakt med hund och inte endast avstånd enligt GPS från provgrupp till hund då upptaget kommer. Avstånd till upptag på återgång, efter avslutat förföljande av älg, är inte poänggrundande avstånd i mom 2.

6.6 Brytning

Brytning definieras som att hunden, utan uppmaning, avbryter skallgivning under älgarbete och tar kontakt med provgruppen då provgruppen är på avstånd/utanför ståndplatsområdet (radie 200 m). Om hunden tystnar mer än två minuter, utan att komma till provgruppen, blir det uppehåll i skalltid. Om hunden kommer till och stannar kvar hos gruppen mer än två minuter (återvänder inte omedelbart till älggen) betraktas kontaktbesöket som brytning och då blir det uppehåll i både skalltid (se 6.15) och tid för poänggivande arbete (PA). Provtiden löper på även under tiden för kontaktbesöket/brytningen (IPA). Om hunden är tyst mer än två minuter men är kvar i älgens närhet blir det uppehåll i skalltid men inte arbetstid (PA). Om hunden tystnar och avviker från ståndplatsen

under längre tid utan att komma till provgruppen (t. ex drar iväg åt ett annat håll) och domaren kan konstatera att hunden inte förföljer älg, betraktas även detta som brytning (med uppehåll skalltid och poänggivande arbetstid men inte provtid – redovisas som IPA).

6.7 Brytning – upprepade brytningar hur agera

Om hunden bryter flera gånger under provet får det inverkan på bedömningen av flera moment.

Mom 3, 4, 5, 6 och 10 påverkas och domaren måste fatta beslut om hur provet ska drivas när brytningar uppstår.

Moment 3. (ståndskall på upptagsplats – se även (6.16) Om hunden efter brytning inte återupptar det fasta ståndskallet på eget initiativ utan stannar kvar hos provgruppen, upphör poänggivande skalltid/upptagsskall enligt moment 3. Provet kan fortsätta med att provgruppen följer hunden mot platsen för tidigare ståndskall för att se om hunden återupptar älgarbetet (kom ihåg att det är poänggivande stötningar i mom 6 som är poänggivande stötningar i mom 4). Fortsätter hunden skälla självständigt efter "ledsagning" fortsätter bedömning av övriga moment. Händelsen redovisas i domarens berättelse.

Moment 4. (ståndskallets kvalitet) Om hunden vid upprepade tillfällen visar tydlig ovilja att fortsätta skälla på eget initiativ kan domaren, i samråd med föraren/ägaren, besluta om traktbyte/alternativt att gå åt annat håll och att provet fortsätter som "sök under övrig provtid"/IPA. Traktbyte sker utan uppehåll av provtid/icke poänggivande arbetstid.

Moment 5 (vilja att förfölja) Att hunden efter en kraftig stöt tar kontakt med provgruppen men genast och på eget initiativ upptar förföljandet ska inte inverka negativt på bedömningen. Om hunden inte upptar förföljandet på eget initiativ räknas det som att hunden bryter/inte förföljer. Domaren kan då, i samråd med föraren/ägaren, besluta att provet fortsätter som "sök under övrig provtid". Traktbyte sker utan uppehåll av provtid.

Moment 6. (förmåga ställa flyende älg) För att godkännas som poänggivande omställning måste det fasta ståndskallet vara sammanhängande. Innebär att uppehåll i skallgivning upp till 2 minuter är ok men vid längre uppehåll bryts det sammanhängande skallet. Tidräkningen måste då börja om på nytt för att det ska kunna godkännas som omställning. I övrigt gäller samma som mom 4.

6.8 Fast ståndskall

Fast ståndskall är när hunden "har älg under kontroll". Att älg sakta rör sig inom samma terrängområde (som om den betar) under hundens skallgivning anses som fast ståndskall. Med fast ståndskall blir hund och älg kvar lång tid inom samma område. Provgruppen kan sitta i lugn och ro och invänta ståndskalltid. **Nytt fast ståndskall** (mom 6) ska vara minst 10 min. för att räknas som en omställning (förflyttningen ska vara minst 100 m). Fast ståndskall under 10 minuter kallas för ståndskall (mom 6).

6.9 Gångstånd

Gångstånd har oftast en bestämd riktning och hunden och/eller älg blir inte kvar inom samma terrängområde utan förflyttar sig i stort sett hela eller stora delar av tiden mer eller mindre snabbt under hundens skallgivning (hunden ska kunna skälla utan ansträngning på gångstånd). Provgruppen kan inte sitta kvar utan måste förflytta sig snabbare för att försöka ha kontakt med älgarbetet/gångståndet.

Ibland kan älgen stå stilla dvs fast stånd ett tag för att efter ett tag flytta på sig i gångstånd och så kan det växla under en längre tidsperiod. Om detta blir intensivt med korta perioder fast-/gångstånd får domaren redovisa detta som blandat fast-/gångstånd. Domaren får då göra en uppskattning av hur stor procentandel av tiden som utgör fast stånd respektive gångstånd.

Tappar hunden kontakt med älgen och skäller i spårlopan är det inte längre ett gångstånd.

6.10 Inkallning

Inkallning av hund testar hundens vilja att lyda förarens kommando. Inkallning provas både vid sök och vid älgarbete.

Vid sök ska inkallning provas då hunden är på väg ut i riktning från provgruppen. Inkallning sök får ske redan då hunden släpps dvs direkt vid söktidens start.

Inkallning vid älgarbete görs om möjligt då domaren söker älgkontakt inför första stötning. Om föraren önskar kan domaren göra inkallning vid detta första inkallningstillfälle (kommer inte hunden på första inkallning kan flera inkallningsförsök göras under denna omställning). Normalt ska inkallning provas på nytt före stötning vid nästkommande omställning (maximalt en lyckad inkallning per omställning kan tillgodoräknas). Vid två lyckade inkallningar görs inget fler inkallningsförsök under resterande arbets-/provtid.

6.11 Kontaktbesök

Hunden kan både under sök och älgarbete på eget initiativ göra kontaktbesök hos provgruppen. Kontakterna är ett uttryck för hundens samarbetsvilja och bedöms bl a i mom 10. Under skallgivning vid älgarbete får hunden vara tyst upp till två minuter utan att det betraktas som brytning. Ståndfasta hundar premieras och fler än två kontaktbesök på eget initiativ under poänggivande arbetstid är negativt (se mom 4). Om kontaktbesöken sker i samband med att domaren söker skottillfälle dvs inom 200 m från ståndplatsen räknas det inte som negativt för hunden. Även då hunden kommer tillbaka efter förföljande av älg är en positiv egenskap som tillgodoräknas i mom 10 vid prövning av återgång.

Om hunden tystnar och kommer till provgrupp och blir kvar mer än två minuter betraktas det som brytning. Den tiden ingår i provtid men inte i tid för älgarbete. Om hunden är tyst mer än två minuter men är kvar i älgens närhet (kan t ex vara att hunden jagas av älgen eller behov att dricka vatten etc), räknas det som uppehåll i skallgivning men ingår i poänggivande arbetstid så länge domaren inte kan konstatera att hunden övergett älgarbetet. Se också 6.5 och 6.6 hur hantera denna typ av situationer.

6.12 Omställning

Med omställning menas att hunden, efter det älgen stötts av provgruppen, förföljer flyende älg och stoppar den för att skälla nytt fast ståndskall (förflyttning älg minst 100 m). Det måste vara fast ståndskall i minst 10 minuter för att godkännas som omställning. Älgen kan även stötas av utomstående t ex folk i markerna eller bilar etc. Se vidare stötning 6.18.

Om det efter stötning blir perioder med fast ståndskall blandat med flykt och förföljande mellan de fasta ståndskallen, är det den längsta sammanhållna fasta ståndskallstiden som är **poänggivande omställning** i moment 6. Exempelvis att hunden förföljer efter stöt och stoppar älgen med fast ståndskall i 12 minuter, vilket uppfyller krav på omställning 10 minuter, men att älgen sedan flyr av sig själv med nytt förföljande och ny omställning med sammanhängande fast ståndskall i 35 minuter. Då är det omställningen på 35 minuter som är poänggivande omställning. En omställning per stötning får räknas som poänggivande.

6.13 Sammanhängande fast ståndskall

Med sammanhängande fast ståndskall (mom 6) menas att hunden skäller fast ståndskall utan avbrott. Upp till två (2) minuters uppehåll räknas inte som avbrott. Blir uppehållet längre än två minuter måste domaren börja på ny tidräkning för att hunden ska uppfylla kravet på sammanhängande fast ståndskall enligt mom 6. Sammanhängande fast ståndskall enligt moment 3 upphör då hunden tystnar mer än två minuter, därefter tillgodoräknas endast skalltid i mom 4 och 7.

6.14 Sammanlagt fast ståndskall

Sammanlagt fast ståndskall innebär att flera perioder med fast ståndskall räknas samman. Sammanlagd tid uppstår då hunden skäller fast ståndskall avbrutet av att älgen rör sig i gångstånd eller flyr så hunden förföljer. Har betydelse för mom 4 där hunden normalt ska skälla 90 minuter sammanlagd tid innan domaren stöter älgen och sedan under dagen nå 220 minuter sammanlagd tid (vid flera upptag får man räkna samman tid från samtliga upptag). 90 minuter är också ett krav för att hunden ska kunna tilldelas ett första pris (krav då på 90 minuter samma älg/grupp av älgar).

6.15 Sammanlagt förföljande

Sammanlagt förföljande räknas per upptag och är den sammanlagda sträcka/färdad sträcka (summan av de enskilda förföljandesträckorna) som hunden uppnår under tiden den förföljer flyende älg och eventuellt får förnyad kontakt/omställning eller att hunden självmant avbryter förföljandet och återgår till provgrupp.

Förföljande av flyende älg avser när älgens förflyttning sker i sken, gångstånd är inte förföljande av flyende älg.

6.16 Skalltid

Allmänt

Med skalltid menas den tid hunden skäller. Regler för hur skalltid får räknas framgår av moment 7 skalltid.

Skalltid på upptagsplats

I moment 3 ska hunden för högsta poäng skälla 90 minuter fast stånd då älgen stå kvar inom upptagsplatsen (200 m radie). Om hunden blir tyst i mer än två (2) minuter blir det avbrott i skalltid. Om hunden under tystnaden bryter dvs kommer på besök och stannar kvar hos provgrupp, upphör skalltid i mom 3 (gäller inte snabbt kontaktbesök "fram- och tillbaka") se (6.6 och 6.7) hur hantera brytningar.

Om hunden är tyst, men kvar i närheten av ståndplatsen innan den fortsätter skälla, ska domaren avgöra om hunden arbetar eller inte (t ex jagas av älgen eller att den vid varm väderlek har behov av att dricka) och då görs inget avbrott i arbetstid. Skalltid efter uppehållet läggs samman med skalltid före uppehållet dvs mom 3 är sammanlagd fast ståndskallstid och poänggivande i mom 3 så länge älgen står kvar inom upptagsplatsen.

Om älg flyr före första stötning och hund förföljer (dvs bedömning startar av mom 5) upphör skalltid i mom 3 även om älgen mot förmodan skulle återkomma till området för upptag. Om hunden avbryter efter ett kort förföljande och återgår till upptagsplats och fortsätter skälla fast ståndskall ska domaren göra en bedömning av om det är samma grupp av älg som hunden skällt på tidigare, i så fall fortsätter skalltid upptagsplats (denna regel gäller inom 30 minuter eller att älgen flyr ut i sjö och simmar från hunden). I övriga fall gäller nytt upptag.

6.17 Sträcka

Med ordet sträcka menar vi i reglerna den sträcka hunden färdats. Mäts vid sökarbete enligt GPS-mätarens uppgift om hur långt hunden rört sig. Om hunden i sitt sök fastnar ett tag i "spårtraj" dvs då hunden söker fram och tillbaka inom ett begränsat område så ska den rörelsen inte tas med i sträckan. Sträcka anges i närmaste 100-tal meter.

Sträcka mäts även då hunden förföljer flyende älg från stöt tills hunden avslutar förföljande eller ställer om älgen. **Flykt-/ förföljandesträcka** mäts enligt GPS-mätarens uppgift. Även **återgång** till provgrupp efter avslutat förföljande mäts som sträcka.

6.18 Stötning

Med stöt menas att domaren/provgruppen medvetet har skrämt älgen. Som stötning räknas även om älgen stöts av annat folk i markerna, trafik eller liknande orsaker. Även av provgruppen ofrivillig stöt räknas som stötning. Om inte domaren själv stött älgen ska domaren försöka klarlägga om det finns en yttre anledning att älgen flytt eller inte. Att älgen flyr av sig själv räknas inte som stöt. Ett (1) undantag tillåts under provdagen förutsatt att hunden skällt minst 30 minuter sammanhängande fast ståndskall då älgen flyr och att flykten sker under pågående fast ståndskallsarbete. (se moment 6 under po-ängtabellen).

Stötning genomförs för att bedöma hundens förmåga att ställa om stött/flyende älg.

Efter att älgkontakt konstaterats, samt eventuellt inkallningsförsök gjorts, ska domaren försiktigt stöta älgen. Den första stötningen ska utföras ungefär som en misslyckad ansmygning (älgen ska flytta sig minst 100 m). Andra stötningen som ska ske på den nya ståndplatsen, ska anpassas till älgens reaktion vid den första stötningen och vara kraftigare så att älgen flyr på nytt. Antalet stötar och när man stöter styrs mest av moment 6 "förmåga att ställa flyende/stött älg" men även hänsyn till mom 4 "ståndskallets kvalitet" och ibland även moment 5 "vilja att förfölja flyende älg.

Domaren ska vid stöt 2 och senare stötningar, om så krävs, agera beslutsamt för att få älgen på flykt.

Vid den första stötningen får man acceptera om älgen flyttar sig i gångstånd dvs hunden skäller hela tiden vid älgens förflyttning (minst 100m). Vid därefter kommande stötningar ska älgen förflytta sig så snabbt att hunden blir tyst åtminstone en kortare stund (flyktsträcka ska kunna anges) innan den börjar skälla gångstånd eller fast stånd igen. Att hunden skäller kortare skallfrekvenser när den försöker stoppa älgen ska inte förväxlas med gångstånd.

När kan man stöta

Normalt ska hunden skälla 90 minuter fast ståndskall innan domaren tar älgkontakt och ev. inkallning med följande stöt. Första stötning får dock ske flexibelt med hänsyn till tillgänglig provtid. Detta för att ge önskad tid för att pröva moment 4 respektive moment 6. Det kan t.ex gälla om provet utvecklats så att hunden inte kan förbättra sin poäng i moment 3, eller att kvarstående tillgänglig provtid är för knapp för att kunna pröva moment 4 respektive moment 6 efter det hunden skällt 90 minuter fast ståndskall. Domaren redovisar alternativ (både risker och möjligheter) för hundägare/förare som därefter tar beslut om när första stötning ska ske. Observera undantagsregeln i mom. 3 vid flera upptag "om hunden vid ett första upptag förvärvat utmärkt nivå (10 eller 9 poäng) i momentet men älgen flyr efter första stötning utan att ny omställning uppnås, kan provgruppen vid ett nytt upptag, som också blir ståndskall på upptagsplats, genomföra stötning efter 30 minuters fast ståndskallsarbete. Detta för att kunna pröva moment 4 och 6 på andra upptaget inom tillgänglig arbets-/provtid".

OBS att stötning inte kan ske efter provtids slut och inte heller efter mörkrets inbrott.

6.19 Sök

Sök visar hundens intresse och förmåga att självständigt söka efter älg och är en viktig egenskap. Domaren ska sträva efter att bedöma hunden i ett område där det inte förekommer färska spår av älg. Hund ska därför inte släppas för nära en tänkbar upptagsplats. Släpp på färska spår eller synlig älg är inte tillåtet (se inledande gemensamma regler punkt 3).

När hunden har släppts går en del hundar direkt ut i sök men andra hundar "gör en glädjerunda" och kommer snabbt tillbaka till gruppen för att sedan börja sökarbetet. Domaren avgör när hunden börjar arbeta (dvs om första sökturer är en "glädjerunda" eller inte) och det är då provtid och bedömning sök startar. Domaren ska bedöma hundens naturliga sök dvs alla sökturer under provtid redovisas.

En del hundar visar inte sitt ordinarie sök i de fall provgruppen går längs en väg för att komma in i provmarken. Bättre då att ha hunden i koppel tills man kommit fram till platsen där sökarbetet ska starta.

Domaren ska redovisa de fem första sökturerna. Sedan kan sökturer inom samma prestationsnivå läggas samman till "sökturer flera". Domaren ska ange hur många turer som slagits samman och hur lång tid hunden varit i närhet av provgrupp under tiden för dessa sökturer.

6.20 Söktur

Med söktur menas att hunden går ut, kommer tillbaka till provgruppen och går ut igen. Sökturens längd är sträckan enligt GPS-mätare (inte fågelvägen). Om hunden blir kvar inom ett begränsat område (spårtraj fram och tillbaka) ska detta inte ingå i sträckan. Om upptaget kommer under första sökturen används sträcka fram till upptag "upptagssträcka" vid poängsättning.

6.21 Starkt avvikande söktur

Med starkt avvikande söktur avses söktur där hundens beteende skiljer sig från övriga sökturer på ett väldigt markant/extremt sätt. Det kan vara "sökturer" där domaren kan tro att hunden tagit upp älg (tyst upptag som inte kan säkerställas) eller annat vilt men hundens rörelsemönster skiljer sig markant jämfört med övriga sökturer. Om hunden jagat annat vilt men avbryter och återkommer till provgrupp räknas inte heller denna tid med i bedömning sök (redovisas som särskild aktivitet/händelse i provdata).

6.22 Upprepade brytningar

Se punkt 6.7.

6.23 Upptag

Alla tillfällen då domaren med säkerhet har konstaterat upptag. Räknas oavsett om det skett via skallgivning, säkra spårtecken (spårtecken efter flyende konstateras och det stämmer med att hunden har haft närkontakt med älgen dvs att det med säkerhet inte rör sig om spårsök), PBP eller då domaren ser älg och att hunden har närkontakt.

Om domaren är osäker på om hunden hittat älg "tyst upptag" eller inte så fortsätter sök-tid. Sökturen kan i dessa fall ofta bli en starkt avvikande söktur.

När hunden haft upptag som blir flyende älg och hunden hittar ny älg på väg tillbaka till provgruppen (upptag under återgång) gäller det första upptagets avstånd till upptagsplats som är poänggivande avstånd i mom 2.

6.24 Upptagsplats

Platsen där hunden hittar älgen med en radie på 200 m. Lätt att bestämma om domaren hör hunden börja skälla. Svårare att fastställa om hunden är utanför det område som domaren kan höra. Vid fast ståndskall kan domaren ibland bestämma upptagsplatsen via fast ståndskallsmarkering enligt pejl, förutsatt att hunden är kvar på samma plats och skäller när domaren kan höra hunden med egna öron. Svårast bedöma upptagsplats är s.k. tysta upptag där domaren konstaterar att hunden "drar iväg", ofta fortare än under sök. Domaren måste då förvissa sig om hunden förföljer älg eller inte. Springspår av älg där man på pejlen ser att hunden sprungit kan tolkas som upptag men domaren måste vara säker på sambandet. Upptagsplats får då bedömas av domaren. Enbart fartökning på pejlen utan konstaterande av säkra springspår är inte tillräckligt för att fastställa upptag av älg. Om upptaget sker på en öppen plats, öppet hygge eller en öppen myr, ska domaren inte reducera sin poänggivning om älgen väljer att uppsöka ett mer skyddande område/skogskant. En sådan förflyttning får dock inte vara mer än 500 m (flyktsträcka) och ska ske direkt efter upptag.

6.25 Upptagssträcka

Den sträcka hunden rört sig från senaste kontakt med provgrupp fram till upptag (dvs ingen fullständig söktur). Största avståndet fågelvägen till provgrupp under detta sök- arbete fram till upptag kallas "uttag". Upptagssträcka och uttag används vid poängsättning av mom 1 och mom 2 vid upptag under första söktur.

6.26 Återgång, återgångssträcka

Med återgång menas att hunden på eget initiativ och självständigt söker sig tillbaka till provgruppen efter det hunden slutat förfölja flyende älg. Återgång mäts som den sträcka hunden tillryggalagt från avslutat förföljande fram till återkomst till provgrupp (oftast till den plats där senaste stötning genomfördes av provgruppen). Återgång är poänggivande arbetstid och sådant arbete får inte avbrytas av andra än hunden. Domaren ska förvissa sig att hunden har samarbete i form av återgång, det är alltså inte tillåtet att hämta hunden, såvida det inte är fara för hundens liv eller tredje persons egendom. Om provgruppen med anledning av fara för hundens liv möter upp hunden då den efter förföljande är på väg tillbaka till "faroplatsen" (typ livligt trafikerad väg, järnväg etc.) tillgodoräknas hunden den återgångssträcka den presterat fram till "faroplatsen". Observera att detta skiljer sig från regeln då hundens älgarbete avbryts vid "faroplatsen", då hunden får tillgodoräkna sig den förtjänstpoäng den presterat före eller efter hämtningen.

Om hunden hittar ny älg innan den hunnit tillbaka till provgruppen, uppfyller detta inte kravet på återgång utan räknas som nytt upptag. Sträckan hunden tillryggalagt efter att ha avslutat förföljande fram till nytt upptag redovisas som "avbruten återgång/nytt upptag". Dvs poänggivande arbetstid men ingen poäng i mom 2 eller 10 för det arbetet.

Återgång kan bedömas inom en timme efter provtids slut om stötning med förföljande skett före mörkrets inbrott. OBS regel 2.3 c om vilka moment som kan bedömas i mörker. Om provet avslutas med hund i fast stånd efter mörkrets inbrott görs inkallning. Om denna inkallning resulterar i stötning med förföljande kan förföljande och återgång inte prövas utan endast lydnad.

6.27 Älgkontakt

Med älgkontakt menas att domaren, under normala förhållanden, konstaterar att hunden skäller på älg dvs inte ett krav på att jägarmässigt kunna avlossa ett tänkt skott. Vid svår terräng eller svårt före räknas stöt av provgrupp som uppnådd älgkontakt.

Älgkontakt tas **endast i samband med hunden skäller fast stånd** och är en kvalitetssä-

ring av att hunden har förmåga att skälla så att det är möjligt att ta sig nära in på ståndplatsen.

Det förväntas av domaren att han/hon så försiktigt som möjligt försöker att komma nära intill ståndskallet för att kunna konstatera att hunden skäller på älg och även bedöma hundens uppförande. Om försöket resulterar i en stöt, utan att domaren sett älgen eller ser den i rörelse, så får det betraktas som att älgkontakt är uppnådd, förutsatt att älgen flyttar sig minst 100 m. Det ska inte läggas hunden till last om provgruppen vid otur stöter älgen före det man uppnår älgkontakt. Att älgen kommer förbi provgruppen, i gångstånd eller flykt med hund nära, räknas inte som älgkontakt. Om älgen flyr utan att domaren sett älgen vid försök till älgkontakt ska spårtecken säkras.

6.28 Älg i betesrörelse

Detta begrepp avser Moment 3 poäng 9 – 7. Med fast stånd på älg i betesrörelse avses att hunden skäller sammanhängande fast stånd samtidigt som älgen ibland rör sig som vid betesrörelse. Rörelsemönstret ofta oregelbundet och inte ihållande rörelse. Domaren måste tänka på att detta begrepp skiljer sig starkt från begreppet gångstånd (som har en ständig rörelse med riktning ut ur området). 90 minuter upp till 500 meter motsvarar en ständig rörelse motsvarande 0,33 km/tim. För att hunden ska kunna tilldelas poäng för älg i betesrörelse måste hunden skälla sammanhängande fast stånd under hela den tid som tillgodoräknas.

Genomförande av provet

Generellt

- Det är inte tillåtet att stanna för att gå på älg som man sett från bilen. Får man se älg ute i terrängen efter att provet har startat, är det tillåtet att gå på dessa.
- Det är inte tillåtet att locka på älgen.
- Prov på kronhjort likställs med älg, i provreglerna omtalas bara älg.
- Älg som ses av provgruppen utan att hunden är i älgarbete, spårning eller vindarbete, skall inte vara med i bedömningen.

Genomförande

Ledhunden ska föras i sele eller halsband (tagghalsband och liknande är inte tillåtet).

Hunden ska tydligt visa att den arbetar för att hitta älg. Den ska ta sig fram i terrängen på ett lugnt och effektivt sätt, lokalisera älgen och tydligt markera när älgen är i närheten, för att därefter föra fram jägaren till denna. Den ska vara tyst, inte dra så hårt i bandet att den hässjar eller hostar. Skällande tillåts inte under normala förhållanden (se Skällande/Skall). Den bör som regel inte följa färsk spår i sitt sök, utan arbeta med högt huvud för om möjligt få vindvittring av älgen. Den ska kunna använda vind och terräng förnuftigt för att därmed kunna utnyttja lukt, syn och hörsel. Blir hunden tveksam om var den har älgen, ska det vara tillåtet för föraren att leda den tillbaka i vinden för att inte vindstöta, innan man går fram på nytt. Det är inget fel om den går förbi älg när den har direkt väderkorn av annan älg.

Provet kan genomföras på snötäckt mark.

Provtid

Effektiv provtid ska vara 6 timmar. Den här tiden disponeras av hundföraren. I tillägg kommer 30 minuters paustid. Paus utöver detta tas från effektiv provtid. Hundföraren får, innan provet startar, bestämma var i terrängen provet ska börja.

Förlängning av provtiden får endast ske vid de tillfällen då hunden är i "älgarbete" och är i närheten av att uppnå ett pris eller en prishöjning. Provet avslutas oavsett när det pågående älgarbetet, utöver 6 timmar, är avslutat. Maximal effektiv provtid är 7 timmar. Pausen kan medräknas som effektiv provtid om hunden under denna markerar älg eller älg som gått undan. Om provgruppen väljer att förflytta sig i provområdet med bil eller liknande, ska inte den tiden tas av effektiv provtid.

Bedömning

Jaktprovsreglerna är skapta för normala och goda provförhållanden. Om förhållandena, (vind, före och terräng), är speciellt svåra, ska detta tas med i domarens värdering.

- Hunden ska enbart bedömas utifrån de observationer domaren med säkerhet har iakttagit.
- Domaren ska hela tiden värdera hundens egenskaper och användbarhet som medhjälpare under jakt på älg i värdiga former.
- Aspirant, elev eller vägvisares iakttagelser kan tas med i värderingen.
- Har hunden funnit älg som följd av sitt arbete och domaren är säker på att älgen var där, ska alla moment dömas som fullprovade.

Hunden behöver inte provas flera gånger under samma prov för att uppnå 10 eller 9 poäng i ett moment, men som utgångspunkt är detta önskvärt. Väder och föret samt älgtäthet ska här tas med i värderingen.

Är hunden prövad flera gånger i momentet och uppträdandet varierar, ska detta övervägas vid poängsättningen.

Enstaka gånger kan domaren vara osäker på tolkningen av hundens prestationer. Sådana tvivel ska komma hunden till godo.

Skällande/Skall

I grunden är skällande diskvalificerande under ett jaktprov med ledhundar.

- Skäller hunden under arbete med älg, ska den diskvalificeras och tilldelas 0 poäng i samtliga moment.
- I helt specifika situationer, medvindsstöt av älg på kort avstånd med mycket ljud, samt kontakt med, eller färskt spår av stora rovdjur, kan ett begränsat skällande/skall godtas.

Denna värdering måste göras av domaren där och då.

Gnällande/Pipning

Svagt gnällande/pipning från hunden under provperioden kan godtas förutsatt att det inte förstör provet, men ska värderas om det förstör i varje enskilt fall av domaren, speciellt under momentet uppträdande när den närmar sig älg.

Rovdjur

Vid kontakt med rovdjur och hunden visar rädsla, bör man byta terräng. Domaren ska inte straffa hunden för detta.

Bedömningsmoment	Poängskala	Koefficient
1. Uppträdande vid sök efter älg	0–10	2
2. Förmåga att finna älg	0–10	3
3. Uppträdande när den närmar sig älg	0–10	2
4. Uppträdande framför/när den ser älgen	0–10	2
5. Spårning	0–10	1

Poängsättning

- 10 Helt felfritt
- 9 Särskilt bra
- 8 Mycket bra
- 7 Bra
- 6-5 Användbar
- 4-3 Måttlig, inte helt utan värde
- 2-1 Dålig, helt värdelöst
- 0 Hunden inte prövad i momentet

1. Bedömningsmoment 1: Uppträdande vid sök efter älg.

Hunden ska visa stor jaktlust. Vara uthållig och vara målmedveten i sitt arbete för att hitta älg, under hela provtiden. Den ska vara bestämd i linan, ha ett moderat tempo och ta sig fram på ett tyst och vaket sätt med god kontroll på omgivningen. Den ska kunna utnyttja vind och terräng på ett så effektivt sätt som möjligt. Det är därför en stor fördel att den går upp på förhöjningar i terrängen, för att därvid utnyttja sina sinnen på bäst möjliga sätt.

Poängskala:

10	Hunden arbetar målmedvetet och självständigt hela provtiden för att finna älg. Den nyttjar vind och terräng på ett helt felfritt sätt efter dagens förhållanden. Den går lätt men bestämt i linan och tar hänsyn till terräng och vegetation i sin framfart. Hunden visar rutin och samarbetar helt felfritt med sin förare.
9	Hunden arbetar målmedvetet för att finna älg, hela provtiden, Den utnyttjar vind och terräng på ett särskilt bra sätt, och går lätt i bandet. Samarbetar särskilt bra med sin förare.
8	Hunden använder vind och terräng på ett mycket bra sätt. Den visar stor jaktlust.
7	Hunden använder vind och terräng på ett bra sätt. Men till exempel: <ul style="list-style-type: none"> • Blir styrd en del av föraren. Detta går ut över hundens självständiga arbete. • Den visar stor jaktlust, men använder sina krafter något onödigt.
6-5	Hunden använder vind och terräng på ett användbart sätt. Men till exempel: <ul style="list-style-type: none"> • Är för hårt i linan eller visar något bristande jaktlust. • Söker mest efter spår, något vimsig. • Visar något för stort intresse för annat vilt.
4-3	Hunden är måttligt duktig på att använda sig av terräng och vind. Men till exempel: <ul style="list-style-type: none"> • Den visar stort intresse för annat vilt. • Hunden drar allt för hårt i linan eller saknar jaktlust. • Samarbetar något för dåligt med sin förare.
2-1	Hunden använder sig dåligt av vind och terräng. Men till exempel: <ul style="list-style-type: none"> • Samarbetar dåligt med sin förare. • Den drar väldigt hårt i linan. • Har inte jaktlust.

2. Bedömningsmoment 2: Förmåga att finna älg.

Momentet ska inte bedömas förrän hunden markerar älg eller älg som gått undan. När hunden markerar eller har funnit färsk språngspår efter älg, ska den utnyttja terräng och vind förnuftigt. Den bör där det är naturligt lämna spåret och gå på vindvittring för att därmed kontrollera det hela på ett mer effektivt sätt.

För att ge högre än 6 poäng i detta moment, ska domaren vara säker på att älgen var där. Domaren ska ta hänsyn till vind och terräng i utvärderingen av hundens prestationer. Ibland kan ett kort vindvittringsarbete också vara mycket bra. Hunden ska huvudsakligen hitta älg på vindvittringsarbete, men under mycket svåra vindförhållanden kan det även godtas att hunden hittar älg med spårning och andra sinnen. Det ska alltid nämnas i kriteriet avstånd på vindvittringsarbete.

Är domaren säker på att älgen var där ska momentet bedömas.

Om momentet inte är fullprovat, skall det ges max 6 poäng.

Poängskala:

10	Hunden använder alla sina sinnen i ett målmedvetet arbete. Den använder vind och terräng på ett helt felfritt sätt. Den arbetar lugnt och kontrollerat i linan, och samarbetar helt felfritt med sin förare. Finner älg vid både korta och långa vindvittringsarbeten när förhållandena ligger rätt för det.
9	Hunden är särskilt bra på att hitta älg. Den utnyttjar vind och terräng på ett helt felfritt sätt, är lätt och målmedveten i linan, och samarbetar särskilt bra med sin förare. Särskilt bra vindvittringsarbeten.
8	Hunden använder vind och terräng på ett mycket bra sätt. Den är mycket bra på att hitta älg. Mycket bra vindvittringsarbete, är inte beroende av spår under vanliga jaktförhållanden.
7	Hunden använder vind och terräng på ett bra sätt. Den är bra på att hitta älg. Bra vindvittringsarbete. Men till exempel: <ul style="list-style-type: none"> • Något beroende av spår under i övrigt bra jaktförhållanden.
6-5	Hunden visar användbara förmågor till att hitta älg. Men till exempel: <ul style="list-style-type: none"> • Något beroende av föraren i sitt arbete. • Drar för hårt i linan. • Utför saker som inte är önskvärda. • Visar något intresse för annat vilt.
4-3	Hunden är måttligt duktig på att hitta älg. Utnyttjar vinden och terrängen något dåligt. Men till exempel: <ul style="list-style-type: none"> • Intresserar sig för mycket av annat vilt när den arbetar med älg.
2-1	Hunden är dålig på att hitta älg. Men till exempel: <ul style="list-style-type: none"> • Är mycket orolig och lite samarbetsvillig. • Viljan att jaga finns inte.
0	Hunden är inte provad i momentet.

3. Bedömningsmoment 3: Uppträdande när den närmar sig älg.

På ett mycket lugnt och bestämt sätt ska hunden leda provgruppen fram. Och tydligt markera vart älgen står. **Det ska bedömas strängt om hundens uppträdande innebär att älgen stöts.** Domaren ska vara säker på att det är älg hunden har arbetat med.

Är hunden bedömd i moment 2 ska den som regel även bedömas i moment 3 och eventuellt i moment 4, men det är inte säkert att den är fullprovad. Detta ska nämnas i slutsatsen.

Moment som bedöms som inte fullprovade, ska ges max 6 poäng.

Poängskala:

10	Hunden tar sig fram lugnt, säkert och tyst, den markerar tydligt vart älgen står. Den stannar när vittringen försvinner och väntar till den är tillbaka innan den avancerar igen. På hundens uppträdande ska det vara lätt att se när de närmar sig älgen. Hunden ska stanna och klart visa vart älgen står.
9	Hunden tar sig fram lugnt, säkert och tyst, den markerar tydligt vart älgen står. På hundens uppträdande ska det vara lätt att se när dom närmar sig älgen.
8	Mycket bra uppträdande under insmygning. Markerar vart älgen befinner sig.
7	Bra uppträdande under insmygning. Markerar vart älgen befinner sig. Men till exempel: <ul style="list-style-type: none"> • Hunden är lite för ivrig och lite otydlig i sin markering av älgen. • Svagt gnällande/pipning utan att det förstör insmygningen.
6-5	Användbart uppförande under insmygning. Markerar att det är älg i närheten, men har problem med att lokalisera den. Men till exempel: <ul style="list-style-type: none"> • Är lite för hårt linan. • Något för ivrig med att komma fram eller otydlig i sin markering av älgen.
4-3	Hunden markerar att det är älg i närheten, men betar sig så att älgen stöts. Men till exempel: <ul style="list-style-type: none"> • Är alltför hård i linan. • Är osäker och bråkig/stökig.
2-1	Hunden har stora problem med att markera älg. Är (yster) och bråkig/stökig i skogen. Detta innebär att älgen stöts.
0	Hunden är inte provad i momentet.

4. Bedömningsmoment 4: Uppträdande framför/när den ser älgen

Momentet kan inte bedömas på älg som provgruppen får se, utan att hunden är i älgarbete, dvs i spårning eller vindvittringsarbete. Föraren får heller inte lyfta hunden för att den ska få se älgen. När hunden får se eller lokaliserat älgen, ska den förhålla sig tyst och lugn. Domaren måste förvissa sig om att det är älg hunden arbetar med.

För att hunden ska uppnå fullkomligt i momentet, ska den vara lika lugn när djuret går undan. **Älgen ska stötas om den inte går undan själv.** För att ge 10 eller 9 poäng ska domaren vara säker på att hunden har sett älgen. Hunden kan tilldelas 1:a pris även om den inte har sett älgen, **men domaren ska ha sett älgen.** Moderat pipning kan tolereras endast efter att älgen har gått undan.

Vid tillfällen då älgen kommer in i vind framför hunden måste domaren använda sitt omdöme. Det är tillåtet att beröra hunden under provning framför älgen, men den ska även prövas självständigt för att uppnå 10 eller 9 poäng i momentet. Domaren ska använda sitt omdöme i detta moment och ta hänsyn till vad som är möjligt att få till i den enskilda situationen med tanke på terräng, avstånd, tänkt mot en reell jaktsituation under världiga former.

Eventuell vegetation som döljer delar av djuret skall inte ha någon påverkan på bedömningen av momentet.

Om momentet inte anses som fullprovat ska det ges max 6 poäng i momentet.

Poängskala:

10	Hunden ska se älgen och vara lugn och tyst, inte beröras av föraren. Hunden ska vara lika lugn när älgen har gått undan. Helt felfritt uppträdande.
9	Hunden har ett särskilt bra uppträdande framför älgen, men är något orolig efter att älgen har gått ut. Hunden ska ha sett älgen utan att den berörs av föraren. Särskilt bra uppträdande.
8	Hunden är lugn och tyst framför älgen, men blir något orolig när älgen har gått undan och måste stödjas av föraren. Mycket bra uppträdande.
7	Hunden är något orolig framför älgen utan att detta stör för mycket. Bra uppträdande.
6-5	Hunden är något för orolig, behöver mycket hjälp av föraren för att hålla sig lugn. Användbart uppträdande.
4-3	Hunden är alltför orolig, drar hårt i linan och försvårar att komma till skott.
2-1	Hunden för oväsen så att älgen stöts strax den får se/lokalisera den.
0	Hunden är inte provad i momentet.

5. Bedömningsmoment 5: Spårning

Hunden ska villigt ta spåret och på ett övertygande sätt följa det i 30 minuter. Spårningen ska fortgå på samma djur. Det är tillåtet att hunden undersöker färskare spår eller går av för att kontrollera terrängen runt sig. Den ska oavsett fullfölja spårningen på det ursprungliga djuret. Den får inte dra i linan på ett sådant sätt att ett lugnt samspel mellan hund och förare uteblir.

Tempot ska vara acceptabelt för en tänkt medföljande skytt. Hunden ska inte visa intresse för annat vilt och tamdjur under spårningen.

Terräng, vind och före samt spårets ålder ska värderas i förhållande till det sätt hunden arbetar på.

Poängskala:

10	Helt felfri spårning i minst 30 minuter. Är bestämd, men vaken, med god kontroll på omgivningen och fullföljer spårningen i ett behagligt tempo och med fullkomlig kontroll på spåret och terrängen runt sig. Den ska spåra med högt huvud där spåret går mot vinden för om möjligt få vindvittring av älgen.
9	Särskilt bra spårning i minst 30 minuter. Tempo, koncentration och vilja, arbetssätt och samarbete mellan hund och förare är särskilt bra.
8	Mycket bra spårning i minst 30 minuter. Tempo, koncentration och vilja, arbetssätt och samarbete mellan hund och förare är mycket bra.
7	Bra spårning i minst 30 minuter. Tempo, tapptarbete, koncentration och vilja, arbetssätt och samarbete mellan hund och förare är bra
6-5	Användbar spårning, men är för slavisk och behöver mycket hjälp av föraren.
4-3	Spårning inte utan värde, väsnas för mycket, har oacceptabelt högt tempo, är för het eller vimsig eller saknar förmåga till att utreda tappt.
2-1	Saknar vilja eller förmåga till att ta och följa spåret. Hund/förare vet inte vart spåret går eller föraren saknar förståelse av hundens arbete.
0	Hunden är inte prövad i momentet.

6. Prisvärer

För 1:a pris som ledhund krävs minst 75 poäng sammanlagt. Hunden ska uppnå lägst 7 poäng i alla moment. Domaren ska ha sett älgen.

För 2:a pris som ledhund krävs lägst 65 poäng sammanlagt. Hunden ska vara bedömd i alla moment och ha uppnått lägst 7 poäng i moment 2.

För 3:e pris som ledhund krävs lägst 50 poäng sammanlagt. Hunden ska vara bedömd i alla moment.

C REGLER FÖR SÄRSKILT ÄLGSPÅRPROV

BEDÖMNINGSGRUNDER FÖR SÄRSKILT ÄLGSPÅRPROV

1. Ändamål

Att pröva hundens vilja och förmåga att uthålligt följa spår av älg samt lämplighet för användning vid eftersök.

2. Genomförande

Provet ska genomföras med spårlina som är **minst** 8 meter lång eller längre. Avståndet mellan förare och hund ska som regel ej understiga 5 meter. Vid svårframkomlig terräng får linan tillfälligt släppas eller fattas med kortare avstånd. Hunden ska föras i spårsele eller halsband av normalt utförande. Stryp eller tagghalsband är inte tillåtet. Hundföraren får inte styra hunden.

Provet får genomföras på snötäckt mark med ett snödjup av högst ca 10 cm.

3. Provtid

Provet ska pågå minst 90 minuter **efter påbörjad** spårning och så länge att domaren med säkerhet förvissat sig om hundens förmåga att spåra älg.

BEDÖMNINGSMOMENTEN

och deras respektive koefficienter

	Poängskala	Koefficient
1. Linförighet	0 –10	1,0
2. Spårningsförmåga	0 –10	2,0
3. Arbetstempo	0 –10	1,0
4. Självständighet	0 –10	1,0

BEDÖMNINGSSKALA

Utmärkt prestation	9-10 poäng
Mycket bra prestation	7-8 poäng
Bra prestation	5-6 poäng
Godtagbar prestation	3-4 poäng
Dålig prestation	0-2 poäng

BEDÖMNINGSMOMENT

1. Linförhet

(X 1,0)

Hunden **ska** arbeta lugnt och tyst i spårlinan. Den ska inte slita och dra så hårt i linan att spårningsarbetet eller förarens uppsikt över framförvarande terräng omöjliggörs.

Poängskala:

9-10	Hunden arbetar lugnt och tyst i spårlinan på ett utmärkt sätt.
7-8	Hunden drar kortare perioder i spårlinan.
5-6	Hunden drar längre perioder i spårlinan.
3-4	Hunden sliter och drar så hårt i spårlinan att spårningsarbetet avsevärt försåras.
0-2	Hunden sliter och drar så hårt i spårlinan att spårningsarbetet icke går att genomföra på ett godkänt sätt

2. Spårningsförmåga

(X 2,0)

Hunden **ska** visa intresse, vilja och förmåga att följa vittringsgivande spår efter älg. Hunden ska noggrant följa spåret så länge föraren vill. Hunden ska inte låta sig distraheras av annat vilt eller ren. Hunden ska inte lämna påbörjat spår för att ta an korsande spår, kortare avvikelser kan tolereras. Om hunden trots att den förts tillbaka från korsande spår, vägrar spåra, bör domaren inte godkänna hunden. Om hunden får vittring av älg, som står vid sidan av spåret och markerar detta, är det till hundens förtjänst.

Hunden ska påpassligt använda sina sinnen för att lokalisera älg. Om hunden stannar upp tillfälligt vid spårningsarbetet, på upphöjningar i terrängen för att lyssna, dra i vind etc. eller fixerar platsen där älgen förmodas befinna sig, är detta till hundens förtjänst. Hunden **ska** inledningsvis spåra i **minst 30 minuter**, därefter tar provgruppen rast, vid sidan av spåret. Hunden får därvid inte ha vind av spåret och avståndet mellan rastplatsen och spåret bör vara minst 100 m.

Rastens längd SKA vara minst 30 minuter, därefter fortsätter spårningsarbetet med påbörjat spår ytterligare **minst 30 minuter eller längre, tills dess att domaren förvissat sig om hundens spårförmåga**. Spårningsarbetet ska aldrig avslutas på stig eller väg, utan fortsätta ett gott stycke därefter.

Poängskala:

9-10	Hunden spårar på ett utmärkt sätt, lugnt och bestämt utan avvikelser från spåret, har god kontroll på framförvarande terräng.
7-8	Hunden spårar mycket bra, lugnt och bestämt med små avvikelser från spåret, reder ut eventuella tappter snabbt.
5-6	Hunden spårar bra, med mindre avvikelser från spåret, tappar spåret vid ett tillfälle, men kan på egen hand eller med hjälp av föraren återfinna spåret och fullfölja spårarbetet
3-4	Hunden spårar godtagbart, tappar dock spåret vid fler än ett tillfälle, men kan på egen hand eller med hjälp av föraren återfinna spåret och fullfölja spårarbetet
0-2	Hunden tappar spåret efter kort tid och är ointresserad av att återfinna spåret och/eller att fortsätta spårarbetet.

3. Arbetstempo

(X 1,0)

Hunden ska arbeta på ett följsamt sätt i ett så lugnt tempo så den kan **fungera effektivt i en praktisk eftersökssituation**. Hunden får inte arbeta med så högt tempo att den uppenbarligen tröttar ut sig onödigt fort. Den får inte heller ha för lågt spårningstempo så att arbetet tar extremt lång tid eller att hunden ideligen ska manas på.

Poängskala:

9-10	Hunden arbetar i ett utmärkt tempo. Följsam i terrängen och fungerar effektivt.
7-8	Hunden arbetar i ett mycket bra tempo.
5-6	Hunden arbetar i ett bra tempo. Vissa perioder onödigt fort.
3-4	Hunden arbetar i ett godtagbart tempo. Vissa perioder i ett för lågt tempo.
0-2	Hunden arbetar i ett olämpligt spårningstempo. Hunden stretar, flåsar eller går så långsamt att upprepade uppmaningar måste ske. Kan ej godkännas som eftersökshund.

4. Självständighet

(X 1,0)

Hundens förmåga att självständigt följa spåret samt reda ut eventuella tappter. Hunden ska arbeta på egen hand utan styrning av lina. Lågmålt beröm som uppmuntran och stöd är tillåtet.

Poängskala:

9-10	Hunden arbetar självständigt, på ett utmärkt sätt, lugnt, tyst och aktivt, utan stöd och hjälp från föraren.
7-8	Hunden arbetar på ett mycket bra sätt, ringar vid tappter, aktivt och självständigt, ev. endast lågmålt stöd från föraren
5-6	Hunden arbetar på ett bra sätt, har vissa svårigheter när älgen svängt. Viss hjälp av föraren erfordras. Ej fulländad förmåga till självständigt tapparbete.
3-4	Hunden arbetar på ett godtagbart sätt. Har svårigheter när älgen svängt, zick-zackar. Tidsödande tapptarbete som också kräver stöd och hjälp från föraren.
0-2	Hunden arbetar på ett dåligt sätt. Föraren måste hela tiden styra hunden med lina och uppmuntra den att fortsätta spårarbetet.

KRAV FÖR GODKÄNNANDE VID SÄRSKILD ÄLGSPÅRPROV

Endast nivåerna godkänd eller icke godkänd tillämpas. För att hunden ska erhålla nivån godkänd erfordras:

- att hunden erhållit sammanlagt minst 25 förtjänstpoäng.
- att hundens förtjänstpoäng i inget moment får understiga 3 poäng.

Fotnot:

1. Vid godkänt särskilt älgspårprov ska särskilt bevis (spårkort) utfärdas.
2. Rasten på 30 min i moment 2 är ett sätt att efterlikna ett praktiskt eftersök där omplacering sker efter det att älgen gått ur säten.

SVENSKA ÄLGHUNDKLUBBEN

Västerhusänet 226

894 91 Själevad

0660-430 70

info@alghundklubben.com

www.alghundklubben.com